

Spelling

in de lift adaptief

ANTWOORDEN

niveau

7

8

5

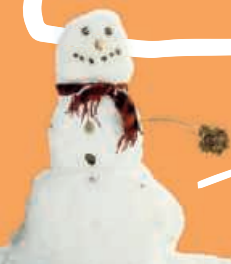
6

3

4

1

2

ThiemeMeulenhoff

Spelling

in de lift adaptief

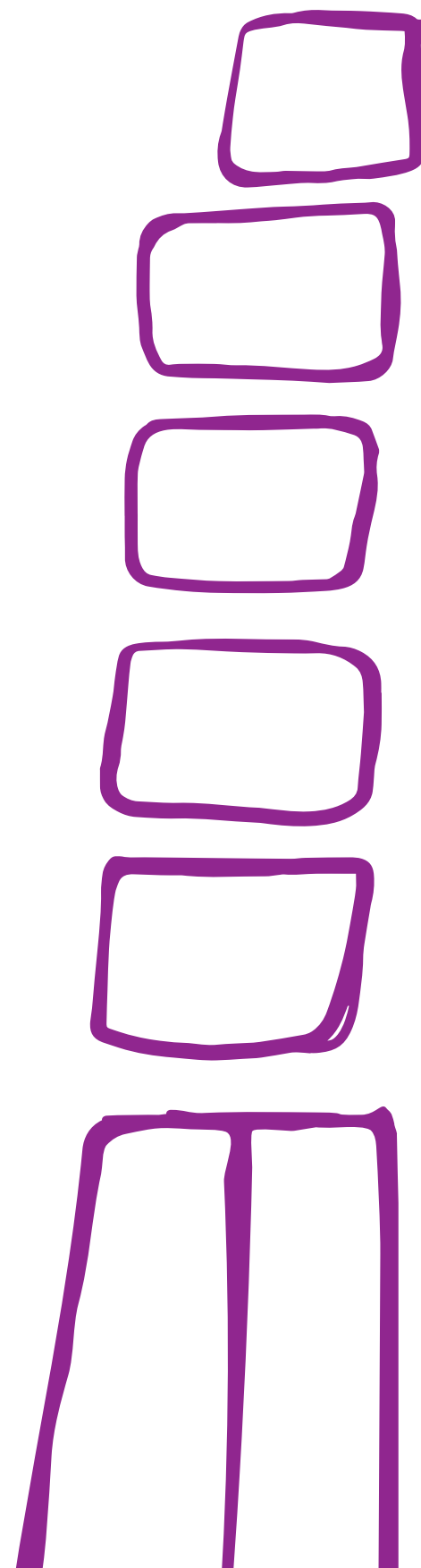
werkboek niveau 5

ch(t)

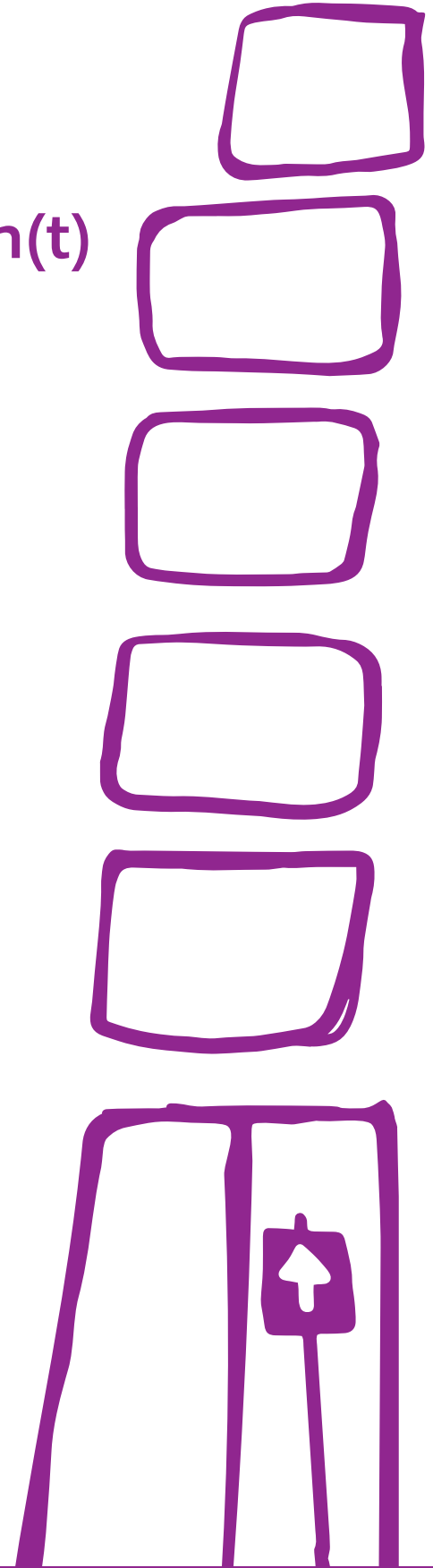
au – ou

uw – eeuw – ieuw

klankgroepen – luistervink

$ch(t)$

$ch(t)$

1 Wat een pech!

Och wat heeft Jeroen toch een pech!
 Het is feest en hij is ziek.
 Hij heeft pijn in zijn kies en
 voelt zich heel rot.
 Moeder troost hem en
 zegt: 'Ach, morgen is het weer over,
 dan lach je erom'.

Lees het verhaal.

Zet een streep onder de woorden met *ch*.

Schrijf ze nog eens op.

pech och toch
pech ach lach

2 Schrijf de zinnen goed op.

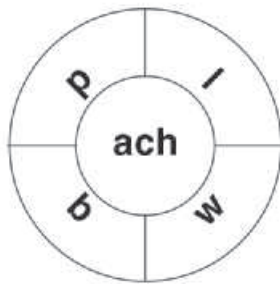

1. Ik doe het toch niet.
2. Ik lach om een beer die danst.
3. Hij schaamt zich voor die fout.
4. Ach wat is het al laat.
5. Och wat heb ik toch een pijn in mijn buik.
6. Wat een pech dat je fiets stuk is.

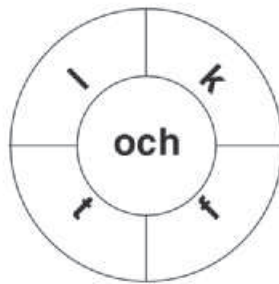
1 Vul *zich* in waar het kan.

Zij wast *zich* Hij staat *x* Zij schaamt *zich*
 Hij loopt *x* Hij buigt *zich* Hij beweegt *zich*
 Hij haast *zich* Hij scheert *zich* Hij eet *x*

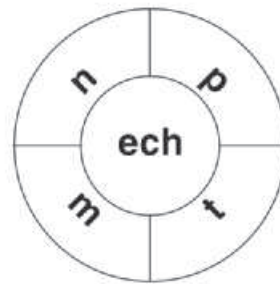
2 Welk woord kan je maken? Kies uit de buitenste schijf één letter.

..... *lach*

..... *toch*

..... *pech*

..... *zich*

3 Vul een goed woord in met *ch* op het eind.

- 1 Ben je *toch* nog gekomen?
- 2 Hij laat niets van *zich* horen.
- 3 Wat heb jij toch altijd een *pech* !
- 4 *Ach* was ik maar thuis gebleven!
- 5 *Lach* je mij uit?
- 6 Zij wast *zich* met zeep.
- 7 Hij staat met *pech* langs de weg.
- 8 Ik vind je *toch* wel lief.

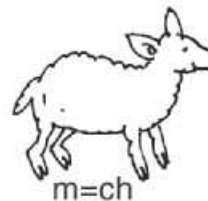
4 Welk woord staat hier?

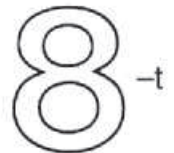
..... *toch*

..... *pech*

..... *lach*

..... *ach*

5 Geheimschrift.

1 = a 2 = c 3 = e 4 = h 5 = i 6 = l 7 = o 8 = p 9 = t 10 = z

10 - 5 - 2 - 4 : *zich*

1 - 2 - 4 : *ach*

7 - 2 - 4 : *och*

9 - 7 - 2 - 4 : *toch*

8 - 3 - 2 - 4 : *pech*

6 - 1 - 2 - 4 : *lach*

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x ij z

Dit is het alfabet.

De a, e, i, o, u, zijn **klinkers**.

De a, e, i, o, u, worden ook wel **korte klanken** genoemd.

Twee dezelfde korte klanken samen heten **lange klanken**, dus: aa, ee, oo, uu.

Korte klanken hoor je kort en ze zien er kort uit.

Lange klanken hoor je lang en ze zien er lang uit.

Luister maar en kijk maar:

korte klank: **a e i o u**

lange klank: **aa ee oo uu**

1 Zet de woorden in de goede rij.

woorden met
korte klank

rits

vis

vork

elf

woorden met
lange klank

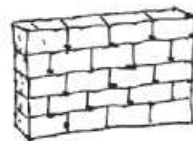
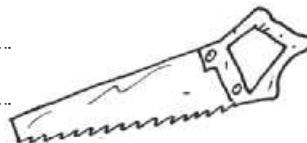
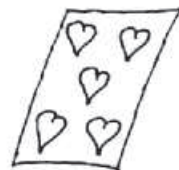
noot

zeef

kaart

zaag

muur

2 Maak woorden met een korte of een lange klank.

woorden met
korte klank

hik

dun

man

hond

kar

woorden met
lange klank

maand

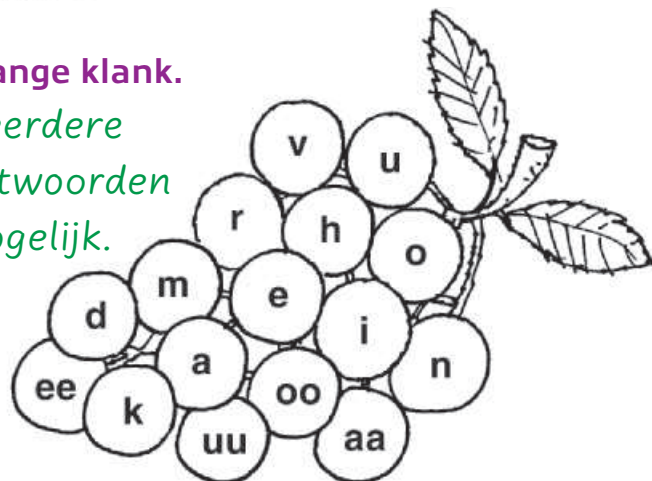
heer

huur

maan

hoor

Meerdere
antwoorden
mogelijk.

Als je na een korte klank **gt** hoort, schrijf je meestal **cht**, behalve bij: **hij ligt, hij legt, hij zegt**. De korte klanken zijn **a, e, i, o, u**.

Dus je schrijft:

acht, recht, dicht, bocht, lucht.

1 Vul een korte klank in. *Meerdere antwoorden mogelijk.*

z...**a**...cht

gr...**a**...cht

d...**i**...cht

vr...**u**...cht

r...**e**...cht

vl...**e**...cht

j...**a**...cht

sl...**a**...cht

l...**a**...cht

r...**e**...chts

...**a**...cht

v...**a**...cht

n...**a**...cht

t...**o**...cht

k...**o**...cht

kl...**a**...cht

2 Kleur de zakken waarin een woord met een korte klank getekend is.

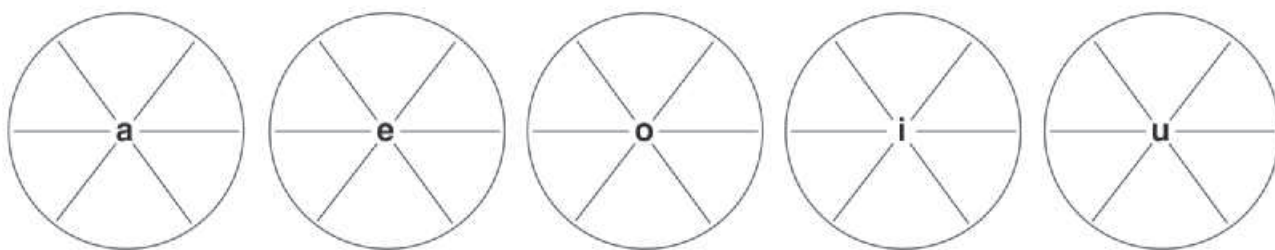

3 Vul steeds een korte klank in.

1. Doe het h...**e**...k d...**i**...cht.
2. Hij l...**a**...cht naar zijn z...**u**...sje.
3. Z...**e**...s erbij twee is ...**a**...cht.
4. Mijn n...**i**...cht woont in een d...**o**...rp.
5. Niet r...**e**...chts maar l...**i**...nks.
6. Zij z...**i**...t op de t...**o**...cht.
7. Een k...**e**...rs is een vr...**u**...cht.
8. De poes heeft een z...**a**...cht v...**e**...l.

1 Maak steeds drie **cht**-woorden. Meerdere antwoorden mogelijk.

acht	echt	vocht	licht	lucht
vacht	vecht	kocht	zicht	vrucht
lacht	recht	tocht	nicht	zucht

2 Rijmen maar.

1. Tijdens de *jacht* praten de jagers **zacht**.
2. Ik heb snoep *gekocht*, omdat ik dat **mocht**.
3. Met een *zucht* ging de dief op de **vlucht**.
4. Hij gooide met *kracht* een fiets in de **gracht**.
5. Die toren staat *echt* helemaal **recht**.
6. Mijn neef en *nicht* houden altijd de deuren **dicht**.
7. Hij stond op *wacht* tot diep in de **nacht**.
8. Een rotte *vrucht* vloog door de **lucht**.

3 Schrijf het woord met **ch** dat niet in de zin past, achter de zin. Ruil de woorden daarna om en maak goede zinnen.

1. Een druif is een vlucht. **vlucht**
 2. Hij doet de deur zacht. **zacht**
 3. In de vrucht is geen wolk te zien. **vrucht**
 4. De dief sloeg op de bocht. **bocht**
 5. Waarom praat jij zo dicht? **dicht**
 6. Er zit een lucht in de weg. **lucht**
- Een druif is een vrucht.
- Hij doet de deur dicht.
- In de lucht is geen wolk te zien.
- De dief sloeg op de vlucht.
- Waarom praat jij zo zacht?
- Er zit een bocht in de weg.

Denk eraan: na een korte klank schrijf je meestal **cht**, behalve bij: **hij ligt, hij legt, hij zegt.**

1 Denk eraan! Alleen na een korte klank schrijf je **cht**.

Kies nu: **gt** of **cht**.

wa cht	klaa gt	kra cht	krij gt
vlie gt	wee gt	bui gt	gra cht
zu cht	sle cht	e cht	bo cht
re cht	di cht	plaa gt	droo gt

2 Vul in: **ch** of **g**.

z a vlu ch t	w a ko ch t	d i to ch t	z a vraa g t
p e o ch	v l i e lie g t	d r o o bui g t	m a na ch t

3 Zet de zinnen in het goede vak.

Hij krijgt een acht voor zijn werk. Zij droogt met vocht. Wie klaagt, heeft een klacht. Hij veegt de lucht. Tante draagt de tocht. Milton vraagt om een vrucht. Mijn oom zaagt de deur dicht. De man weegt zijn vracht. Mijn neef plaagt mijn nicht. De voetbal lacht.

kan Hij krijgt een acht voor zijn werk.
 Wie klaagt, heeft een klacht.
 Milton vraagt om een vrucht.
 De man weegt zijn vracht.
 Mijn neef plaagt mijn nicht.

kan niet Zij droogt met vocht.
 Hij veegt de lucht.
 Tante draagt de tocht.
 Mijn oom zaagt de deur dicht.
 De voetbal lacht.

ch(t)

1 Maak een zin met:

- ligt 1. *Meerdere antwoorden mogelijk.*
 licht 2.
 zacht 3.
 zaagt 4.
 zegt 5.
 wacht 6.
 waagt 7.
 weegt 8.

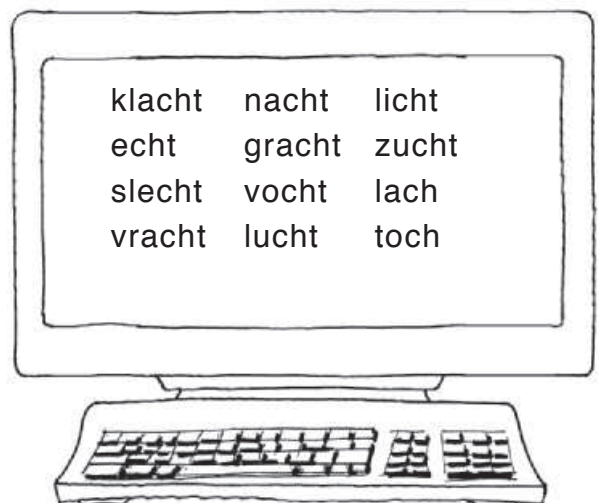
2 Op de plaats van het ? hoort een g of ch. Welke woorden staan er?

<i>wacht</i>	<i>vraagt</i>	<i>slecht</i>	<i>krijgt</i>	<i>kracht</i>	<i>vlucht</i>
<i>gracht</i>	<i>rechts</i>	<i>weegt</i>	<i>buigt</i>	<i>klacht</i>	<i>tocht</i>

3 Kun jij de woorden net zo goed onthouden als de computer?

Lees ze en schrijf ze daarna uit je hoofd op.

<i>klacht</i>	<i>vocht</i>
<i>nacht</i>	<i>lach</i>
<i>licht</i>	<i>vracht</i>
<i>echt</i>	<i>lucht</i>
<i>gracht</i>	<i>toch</i>
<i>zucht</i>	
<i>slecht</i>	

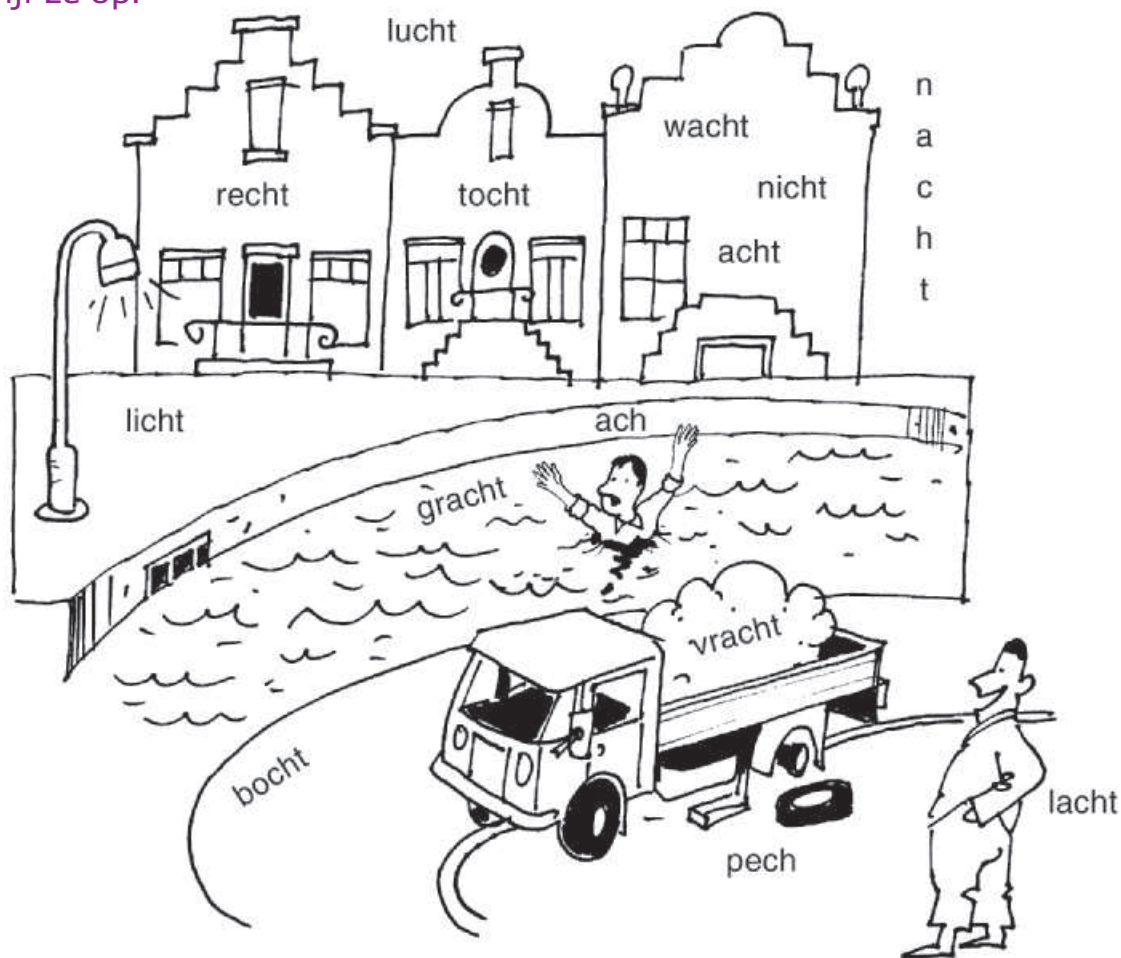

Weet je de regel nog? Denk aan de uitzonderingen:
hij ligt – hij legt – hij zegt.

Als je na een **lange klank** of **tweetekenklank** een **g** hoort,
schrijf je meestal een **g**.

1 Welke woorden zie je in de tekening?
Schrijf ze op.

lucht wacht nacht ach pech
recht nicht licht bocht lacht
tocht acht gracht vracht

2 Vul in **g** of **ch**.

pe
zaa
boo
re t

waa t
zi
le t
ze t

maa
o
oo
la

wee
lee
za t
zaa t

1 Wie, wat, waar?

Marga vecht in de bus.
Wie vecht in de bus?
Wat doet Marga?
Waar vecht Marga?

- Marga
- zij vecht
- in de bus

Achmed wacht bij de gracht.

Wie wacht bij de gracht?

- Achmed

Wat doet Achmed?

- hij wacht

Waar wacht Achmed?

- bij de gracht

De specht vliegt in de lucht.

Wie vliegt in de lucht?

- de specht

Wat doet de specht?

- hij vliegt

Waar vliegt de specht?

- in de lucht

Mijn nicht zoekt op de grond.

Wie zoekt op de grond?

- mijn nicht

Wat doet mijn nicht?

- zij zoekt

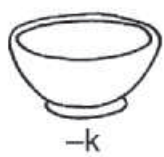
Waar zoekt mijn nicht?

- op de grond

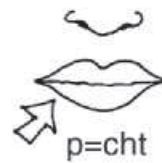
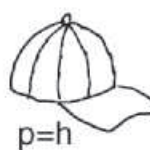
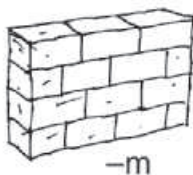
2 Rijmen.

hij lacht - hij wacht hij vraagt - hij zaagt hij waagt - hij vraagt
hij zegt - hij legt hij kocht - hij mocht ik lach - ik zag
hij vlucht - hij zucht hij liegt - hij vliegt ik zeg - ik leg

3 Wat staat hier?

8

Om acht uur gaat het licht uit.

4 Vul steeds een goed woord in met cht.

Niet open, maar dicht

Niet goed, maar slecht

Niet krom, maar recht

Niet zwaar, maar licht

Niet hard, maar zacht

Niet links, maar rechts

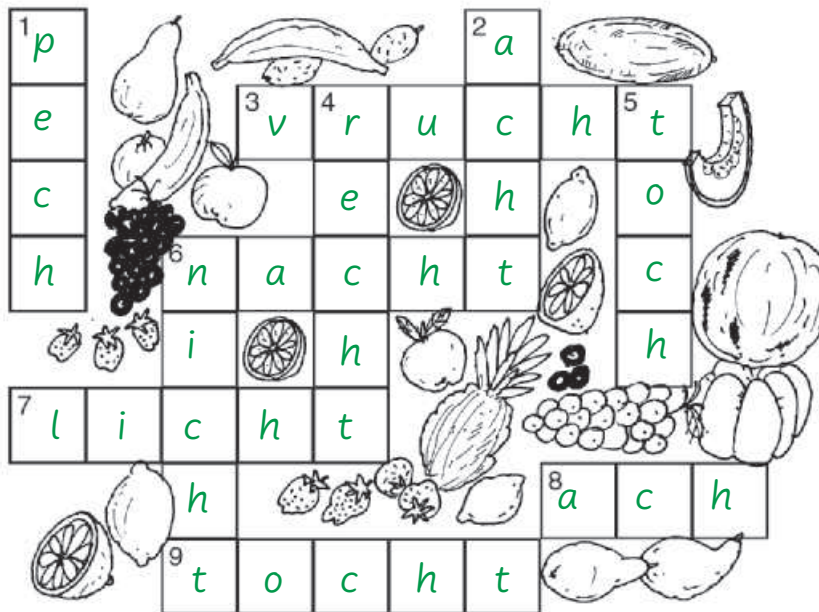
- 1 Maak zoveel mogelijk woorden met **ch(t)** of **g(t)** en de letters van deze computer.

acht Meerdere antwoorden mogelijk.
 zacht macht
 kracht liegt
 ach dicht
 och zaagt
 mocht
 zocht

- 2 Puzzel met **ch**-woorden.

horizontaal →

3. appel of peer
6. komt na de avond
7. schijnsel
8. uitroep
9. reis

verticaal ↓

1. ik heb altijd p.....!
2. 7 + 1 =
4. niet gebogen
5. ik doe het lekker.....!
6. familielid

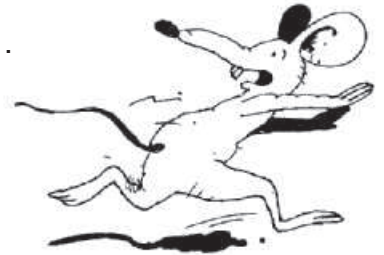
- 3 Maak de tweede zin af.

1. Vandaag koop ik een boek. Gisteren *kocht ik een boek*
2. Vandaag mag ik blijven. Gisteren *mocht ik blijven*
3. Vandaag zoek ik mijn nicht op. Gisteren *zocht ik mijn nicht op*
4. Vandaag denk ik aan die tocht. Gisteren *dacht ik aan die tocht*
5. Vandaag vecht ik met mijn vriend. Gisteren *vocht ik met mijn vriend*
6. Vandaag breng ik de vracht weg. Gisteren *bracht ik de vracht weg*

1 Vul het goede woord in.

mag – macht	1. Hij <u>mag</u> geen koekjes pakken.
zegt – zacht	2. Zet de radio eens <u>zacht</u> .
ligt – licht	3. Hij <u>ligt</u> in bed.
zag – zacht	4. <u>Zag</u> jij dat ook?
lag – lach	5. Waar <u>lach</u> je om?
legt – slecht	6. Hij <u>legt</u> zijn boek weg.
ligt – licht	7. Die lamp geeft veel <u>licht</u> .
vlug – vlucht	8. De muis <u>vlucht</u> voor de poes.

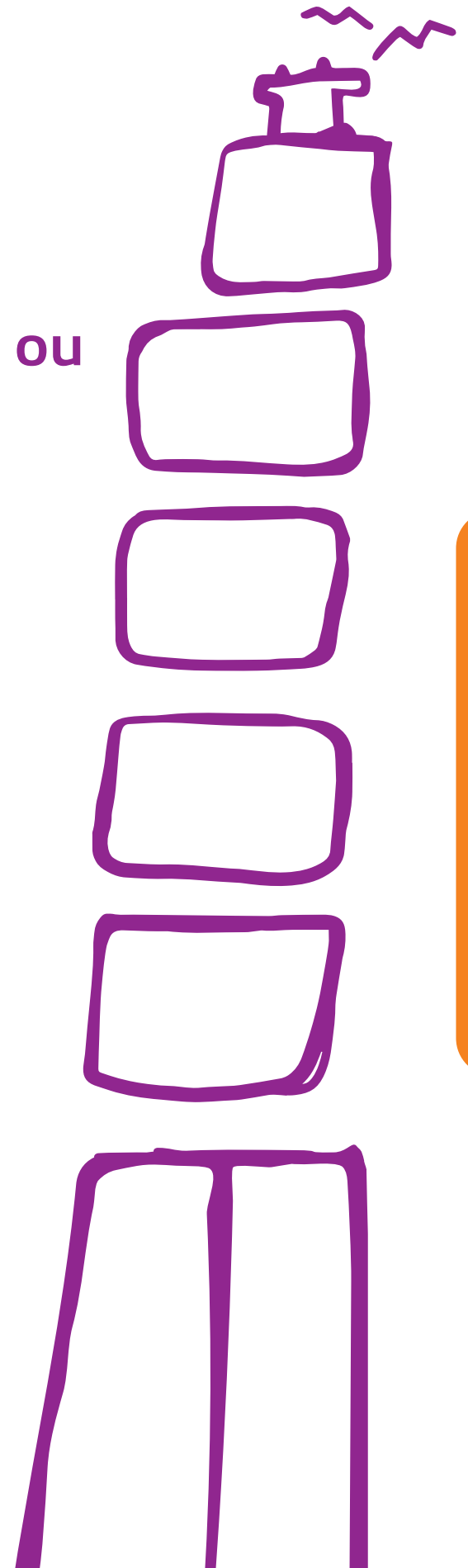
2 Kies uit: g, ch, gt, of cht.

Wat een pech!

Mijn nicht ma g mee op een tocht door IJsland. Zij vliegt erheen in acht uur. Zij gaat midden in de nacht we g en komt aan als het net licht wordt. Er ligt een flink pak sneeuw. Haar vriend wacht op haar. Zij krijgt eerst een warme jas aan. Dan stappen ze in een bus en rijden we g. Hoog in de lucht zien ze een vlucht vogels. Als mijn nicht vraagt wat dat voor vogels zijn, ze gt haar vriend: 'Ganzen.' Na een scherpe bocht krijgt de bus pech. Mijn nicht lacht eerst nog, maar haar vriend plaagt: 'Wacht maar, straks wordt het slecht weer!' Hij krijgt gelijk, al gauw jaaggt de sneeuw over het land. Iedereen klaaggt over de kou en een lege maag. Uren later slaaggt een vliegtuig erin dicht bij hen te landen. Met een zucht stapt mijn nicht in en ze gt 'Achch, volgend jaar ga ik toch maar weer naar Spanje!'

au – ou

au – ou

1 Lees het *au*-verhaal en let op de *au*-woorden.

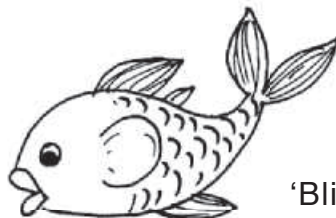
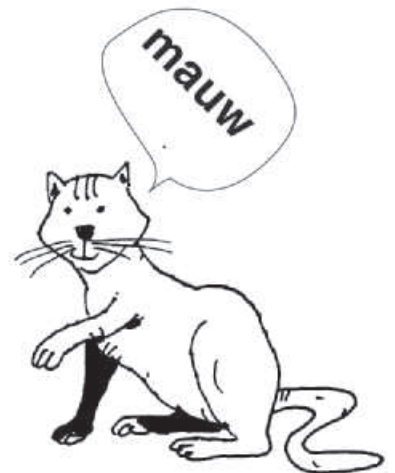
Het *au*-verhaal
door: Jan *Au*

Buiten is de lucht *blauw*.
Op het gras ligt nog *dauw*.

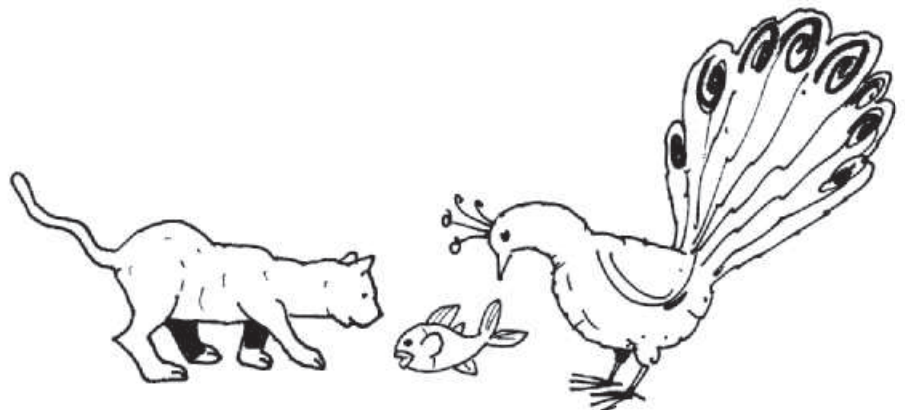
'Ik ga weg' zegt de *pauw*,
'het hok is veel te *nauw*.'

De poes zegt: '*Mauw*,
doe niet zo *flauw*.'

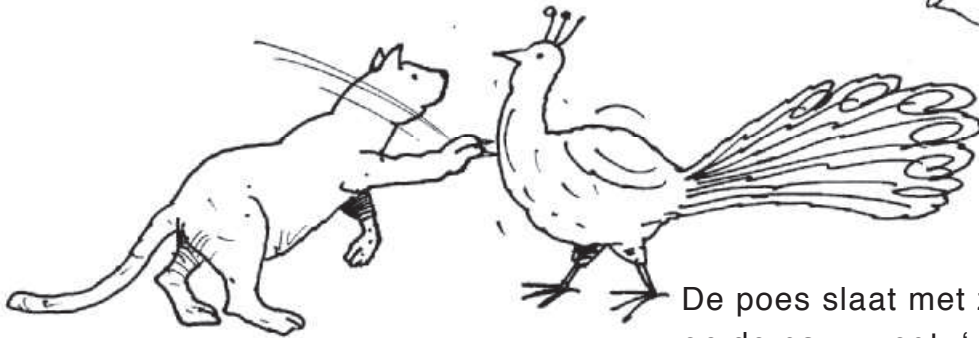

'Blijf hier, dan eten we *gauw*
deze vis, want die lust ik *rauw*.'

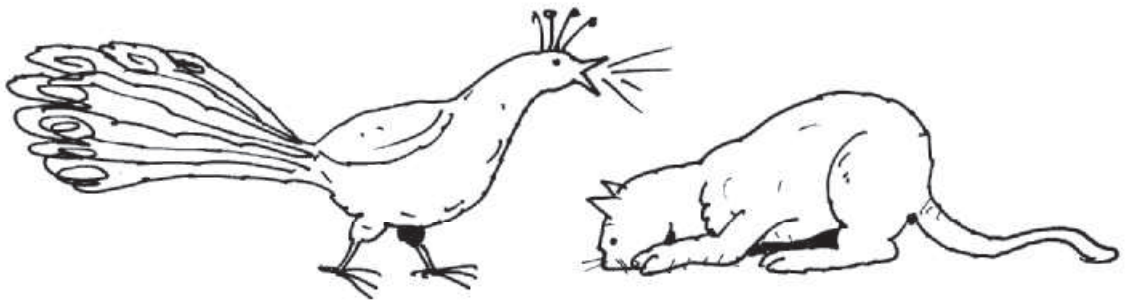
De *pauw* wil de vis *lauw*.
Dat vindt de poes *flauw*.

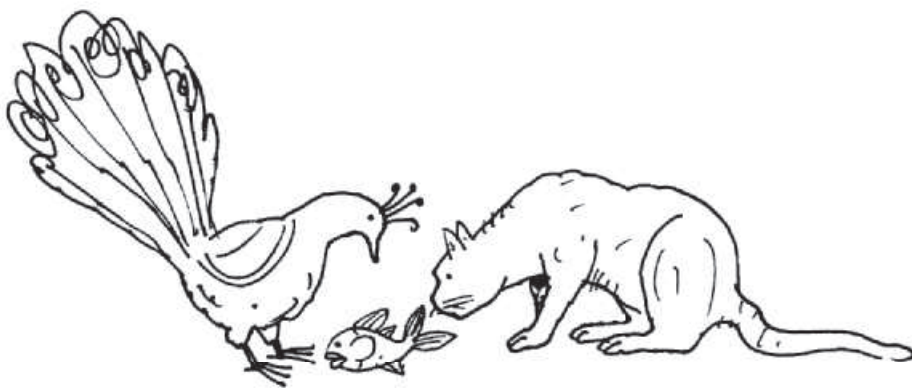
‘Dan wil ik de vis met *saus*,
net als de *paus*.’

De poes slaat met zijn *klauw*
en de pauw zegt: ‘*Au!*’

Zijn kop wordt *grauw*
en hij geeft de poes een *snauw*.

De poes zegt: ‘Goed, ik *kauw*
de vis op samen met de *pauw*.’

1 Vul jij nu de *au*-woorden op de juiste plaats in?

Het au-verhaal
door: Jan Au

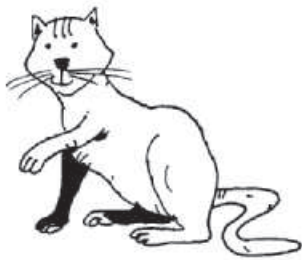
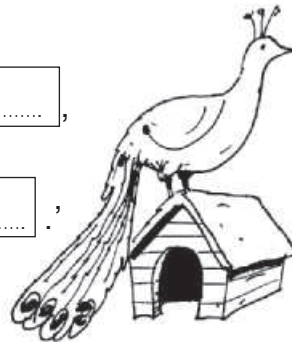

Buiten is de lucht .

Op het gras ligt nog .

‘Ik ga weg’ zegt de .

‘het hok is veel te .

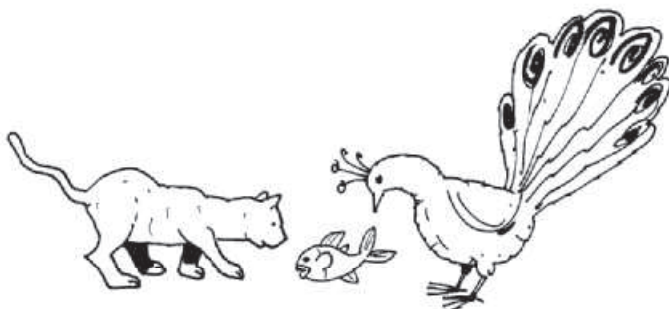
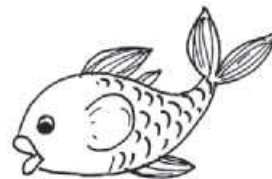

De poes zegt: ‘.

doe niet zo .

‘Blijf hier, dan eten we .

deze vis, want die lust ik .

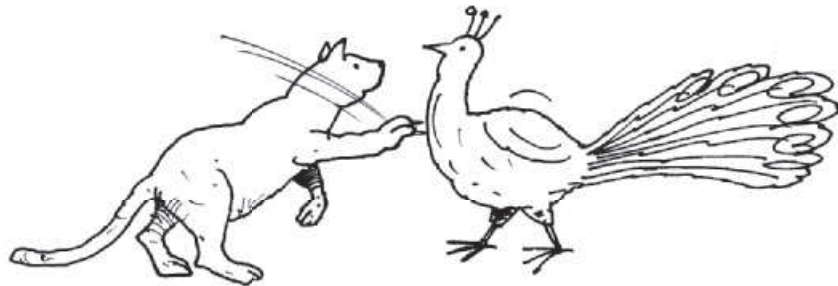
De pauw wil de vis .

Dat vindt de poes .

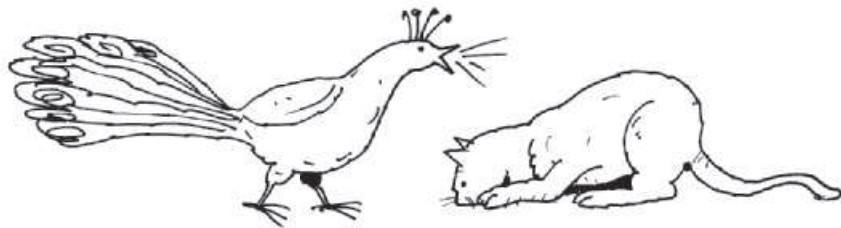

'Dan wil ik de vis met

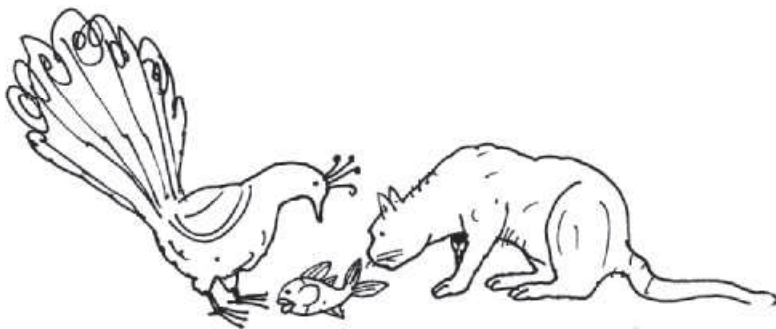
net als de .

De poes slaat met zijn en de pauw zegt: '!'

Zijn kop wordt en hij geeft de poes een .

De poes zegt: 'Goed, ik

de vis op samen met de .

1

Welke twee woorden uit het **au**-verhaal horen bij de plaatjes?
Schrijf ze op.

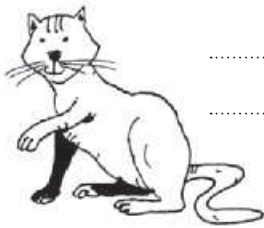
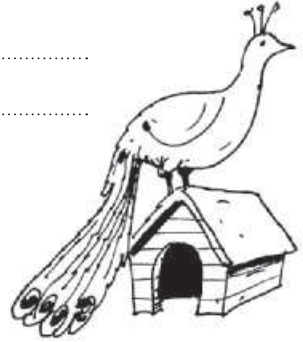

blauw

dauw

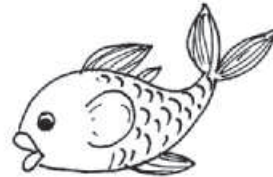
pauw

nauw

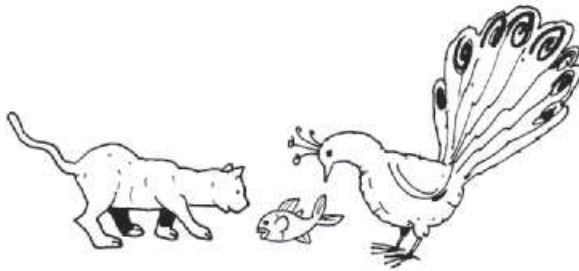
mauw

flauw

gauw

rauw

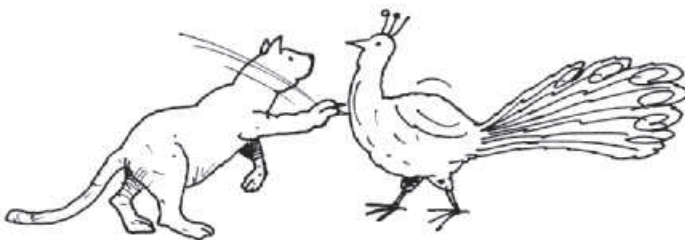
lauw

flauw

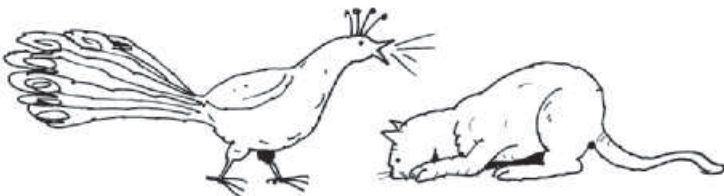
saus

paus

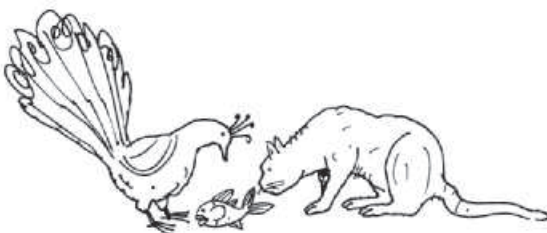
klauw

au

grauw

snauw

kauw

pauw

- 1 Schrijf de woorden die je op bladzijde 18 en 19 hebt ingevuld nog eens op.

blauw, dauw, pauw, nauw, mauw, flauw,
gauw, rauw, lauw, flauw, saus, paus, klauw,
au, grauw, snauw, kauw, pauw

Let op!

Als je au aan het eind hoort, schrijf je altijd **auw** behalve bij **au**!

- 2 Kies uit: **au** of **auw**.

r. auw p. au s
s. au s au !
fl. auw sn. auw
p. auw kl. auw

- 3 Geef antwoord in een goede zin. Denk aan het verhaal!

Welke kleur heeft de lucht? De kleur van de lucht is blauw.
Wat zegt de pauw over het hok? De pauw zegt dat het hok veel te nauw is.
Hoe lust de poes zijn vis? De poes lust zijn vis met saus.
Waarmee slaat de poes? De poes slaat met haar klauw.

- 4 Schrijf alle **au**-woorden uit het verhaal in de pauw.

1 Zoek het rijmwoord uit het **au-verhaal**. *Meerdere antwoorden mogelijk.*

blauw pauw

gauw mauw

pauw nauw

lauw au

klauw snauw

saus paus

2 Maak een zin met:

- blauw – broek 1. Meerdere antwoorden mogelijk.
 soep – flauw 2.
 gauw – school 3.
 klauw – beer 4.
 saus – sla 5.

3 Gebruik van de getekende woorden alleen de eerste letter(s) en maak daarmee een **au**-woord.

blauw

flauw

saus

nauw

pauw/paus

lauw

gauw

klauw

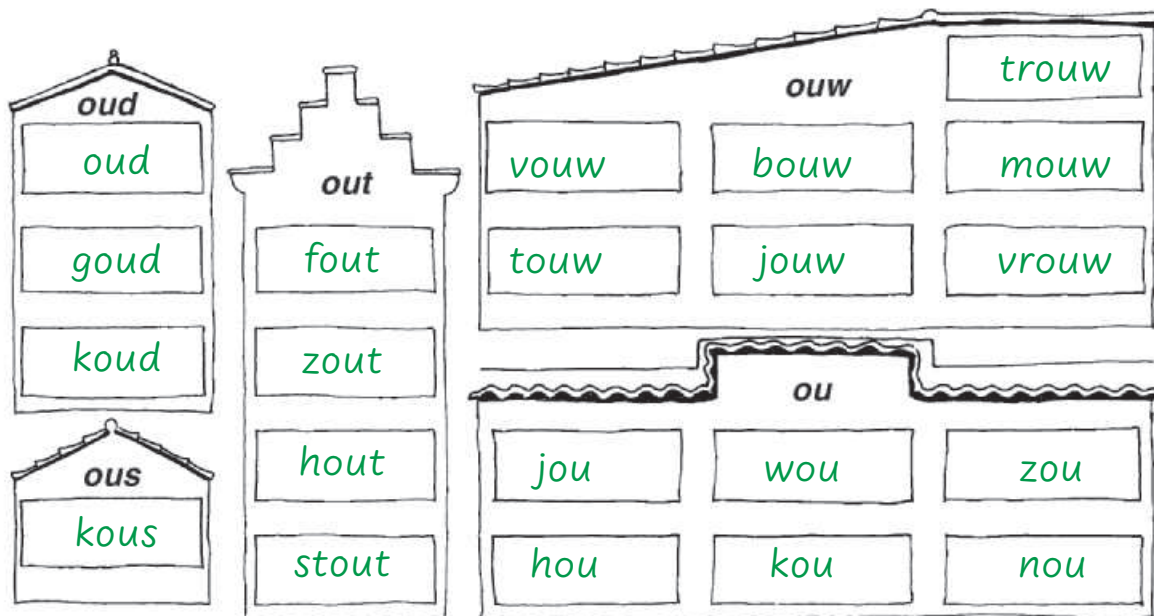
4 Denk aan het **au-verhaal**.

dierengeluid	:	<u>mauw</u>	kleur	:	<u>blauw</u>
niet gekookt	:	<u>rauw</u>	vogel	:	<u>pauw</u>
snel	:	<u>gauw</u>	uitroep van pijn	:	<u>au</u>
poot van een dier	:	<u>klauw</u>	vlug	:	<u>gauw</u>

Regel: Woorden met een **au – ou**-klank die niet in het **au**-verhaal staan, schrijf je met **ou**.

1 Zet nu de woorden in de goede ramen.

oud – fout – jou – zout – trouw – goud – vouw – bouw – hout – wou – zou – kous – hou – mouw – stout – kou – touw – jouw – nou – vrouw – koud

Let op: de ou-woorden!

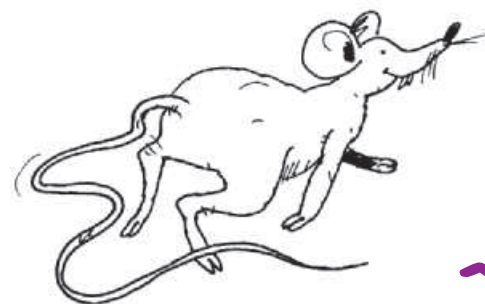
ou aan het eind van een woord schrijf je altijd als **ouw**, behalve bij: kou, nou, zou, hou, wou, jou.

2 Zet deze woorden nog maar eens in de trap.

Dit muisje heeft ook nog een staartje.

Het is niet: 'jou huis', maar '**jouw** huis'

3 Vul in.

.....**jouw**..... fiets**jouw**..... tas

1 Vul de ou-woorden in.

Ik
hou
van
jou

Waar
blijft
hij
nou?

Hij laat
me in de
kou
staan.

Hou
je niet
van hem?

Weet je
wat ik
wou?

Toch
maar
naar
jou

2 Vul een ou-woord in.

Niet van steen, maar van
Niet jong, maar
Niet warm, maar
Geen man, maar een
Niet zoet, maar
Niet lief, maar
Niet goed, maar
Niet van mij, maar van
Niet van zilver, maar van

hout
oud
koud
vrouw
zout
stout
fout
jou
goud

3 Maak deze zinnen af.

Ik bouw Meerdere antwoorden mogelijk.
Hij trouwt
Ik hou
Jij vouwt

1 Weet jij het au-verhaal nog?

Probeer de woorden in te vullen. Controleer daarna of je ze goed hebt.
Kijk daarvoor op bladzijde 16 en 17.

Buiten is de lucht blauw. Op het gras ligt nog dauw.

'Ik ga weg' zegt de pauw, 'het hok is veel te nauw'.

De poes zegt: 'Mauw' doe niet zo flauw'.

'Blijf hier, dan eten we gauw deze vis, want die lust ik rauw'.

De pauw wil de vis lauw. Dat vindt de poes flauw.

'Dan wil ik de vis met saus, net als de paus'.

De poes slaat met zijn klauw en de pauw zegt: 'au!'

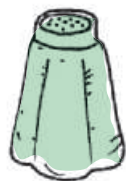
Zijn kop wordt grauw en hij geeft de poes een snauw.

De poes zegt: 'Goed, ik kauw de vis op samen met de pauw'.

2 Kleur de plaatjes van de ou-woorden.

Zet daarna de ou-woorden eronder.

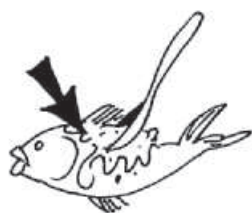
$$5 - 2 = 4$$

zout

fout

hou

vrouw

mouw

3 Vul in: au of ou.

g au w

t ou w

au !

p au w

j ou w

m au/ou w

r au/ou w

b ou w

k ou

n au w

bl au w

n ou

tr ou w

fl au w

vr ou w

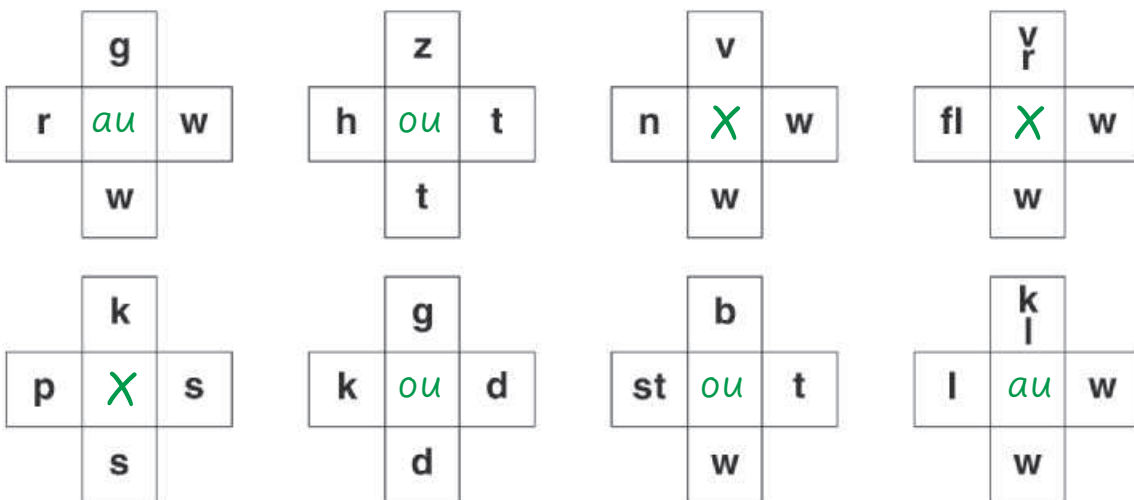
- 1 Vul de wolkjes bij het stripverhaal goed in.
Gebruik bij elk plaatje een of meer *ou*-woorden.

- 2 Een verhaal.
Vul een *au*- of een *ou*-woord in.

Buiten is de lucht *blauw*. De zon lijkt wel van *goud*. De school is van *hout* en het is er heel warm. Eigenlijk wil ik naar het zwembad toe. Daar is het water nu lekker *lauw*. Ik maak mijn werk heel *gauw*, want dan kan ik met *jou* gaan zwemmen. De sommen zijn snel af. De juf kijkt ze na. Ze zijn allemaal *fout*. Ik moet ze heel *gauw* overmaken. Bah, wat vind ik dat *flauw*!

- 3 Vul *au* of *ou* in. Waar kan je dit niet invullen?
Zet daar een kruis bij.

1 Maak er een vraag van.

Hij roept 'au'.

Roept hij 'au'?

Zij is stout.

Is zij stout?

De poes slaat met haar klauw.

Slaat de poes met haar klauw?

Hij bouwt een boot.

Bouwt hij een boot?

Hij heeft het altijd koud.

Heeft hij het altijd koud?

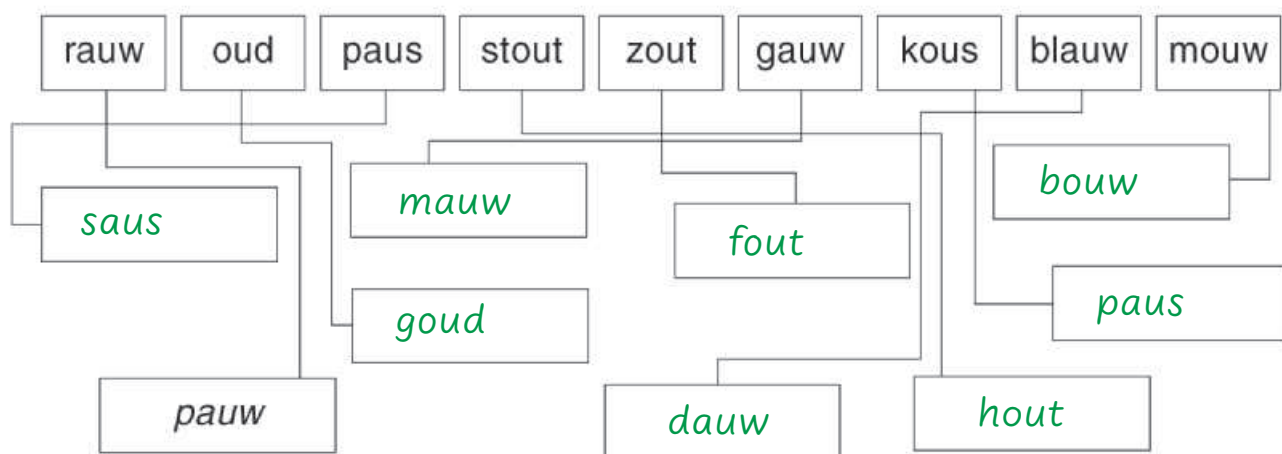
Jouw oma is al heel oud.

Is jouw oma al heel oud?

Zij doet altijd erg flauw.

Doet zij altijd erg flauw?

2 Zoek er een ou- of au-woord bij dat rijmt. Meerdere antwoorden mogelijk.

3 In deze zinnen zit een fout.

Zoek zelf het goede au- of ou-woord en schrijf dat achter de zin.

Ik doe wat touw op de groente.

Ik doe wat zout op de groente.

Die munt is van hout.

Die munt is van goud.

Mijn opa is al erg vrouw.

Mijn opa is al erg oud.

Doe niet zo blauw!

Doe niet zo flauw!

Een huis is soms gebouwd van zout.

Een huis is soms gebouwd van hout.

Er zit een scheur in de kous van je jas.

Er zit een scheur in de mouw van je jas.

4 Maak een zin met:

au – vrouw: 1. Meerdere antwoorden mogelijk.

klauw – mouw: 2.

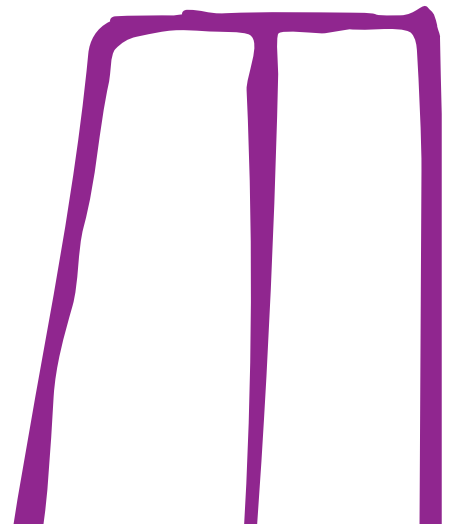
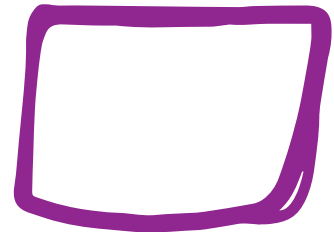
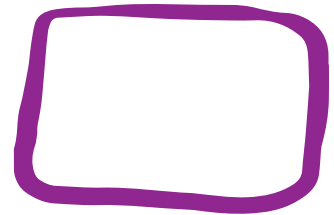
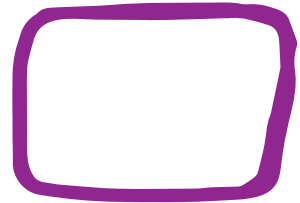
kou – blauw: 3.

wou – gauw: 4.

uw – eeuw – ieuw

uw – eeuw – ieuw

- 1 Lees de woorden op. Let op, voor een **w** aan het eind van een woord staat altijd een **u**. Kleur de laatste twee letters van elk woord.

sluw

ruw

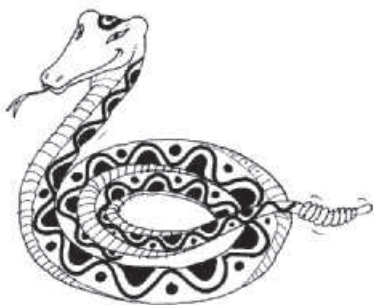
schuw

uw

duw

- 2 Vul een goed woord met **uw** in.

De slang kijktsluw.....

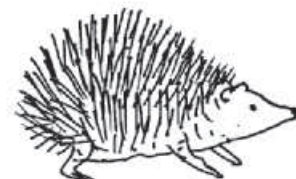
De plank isruw.....

Is dituw..... hoed, mevrouw?

Ernst gaf Achmed eenduw.....

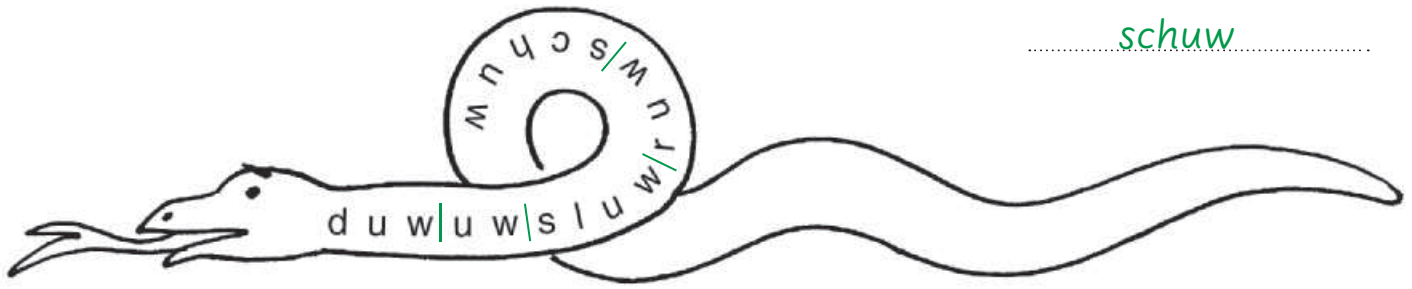

Een egel is eenschuw..... dier.

1 Zet streepjes tussen de woorden en schrijf ze nog eens op.

duw
uw

sluw
ruw
schuw

2 Wat staat hier? Schrijf de zin erachter.

d = □ sch = ○ uw = ★ l = △ s = ▽ r = ✕

De is ▽△★

De vos is sluw.

Die is ✕★

Die tak is ruw.

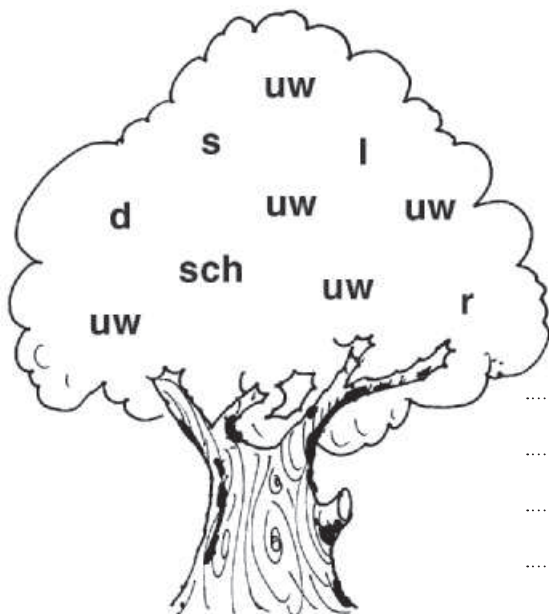
 geeft een □★

Hij geeft een duw.

Mijn is ○★

Mijn kat is schuw.

3 Maak zoveel mogelijk woorden.
Gebruik de letters één keer.

duw
schuw
sluw
ruw
uw

1 Maak het verhaaltje af door overal eeuw in te vullen.

Het was in een winter van de vorige eeuw . Er dwaalde een oude l. eeuw door de sn. eeuw . Een m. eeuw die dat zag, gaf een schr. eeuw : 'een l. eeuw in de sn. eeuw !' De spr. eeuw die daar net zat, keek en zei: 'Het arme beest rilt van de kou.' Hij wees de l. eeuw weer de weg naar (vul zelf iets in) .

2 Schrijf het goede eeuw-woord erbij.

.....meeuw.....

.....schreeuw.....

.....sneeuw(pop).....

.....leeuw.....

.....spreeuw.....

.....geeuw.....

3 Welke dieren op deze bladzijde hebben eeuw in hun naam.

Schrijf ze op en maak er een zin mee.

leeuw 1.Meerdere antwoorden mogelijk.....

spreeuw 2.

meeuw 3.

1 Vul het goede woord in.

- schreeuw 1. Die zwarte vogel is geen meeuw maar een spreeuw .
 geeuw 2. De kinderen speelden in de sneeuw .
 spreeuw 3. Honderd jaar is een eeuw .
 eeuw 4. De leeuw is de koning der dieren.
 meeuw 5. Ik heb slaap, ik geeuw .
 leeuw 6. Onze poes is schuw .
 schuw 7. Boven het strand vloog een meeuw .
 sneeuw 8. Hij gaf een schreeuw van schrik.

2 Zet de woorden in het goede vak.

sneeuw – ruw – meeuw – spreeuw – eeuw – duw – geeuw – schuw –
 uw – leeuw – sluw – schreeuw

eeuw

sneeuw

meeuw

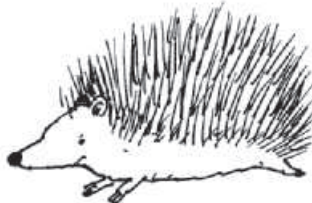
geeuw

spreeuw

eeuw

leeuw

schreeuw

uw

ruw

schuw

uw

duw

sluw

uw – eeuw – ieuw

3 Kies uit: eel of eeuw.

1. Ik heb pijn in mijn keel .
 2. Sneeuw is wit en niet geel .
 3. Brood maak je van meel .
 4. Schreeuw toch niet zoveel.
 5. Een meeuw en een spreeuw zijn vogels.
 6. Als ik veel slaap heb, geeuw ik.
 7. Deel, leeuw, steel, sneeuw, speel .

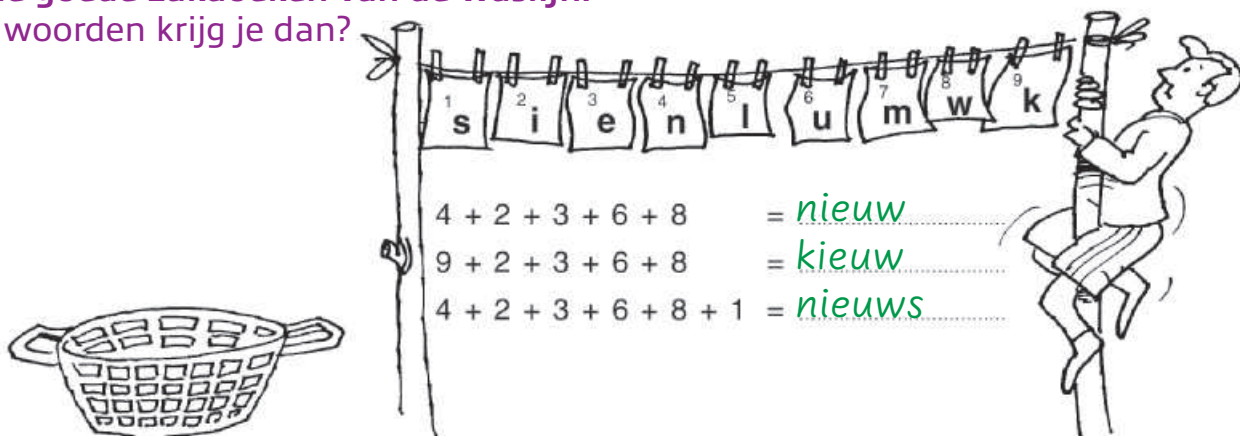

- 1 Kleur de letters waar een hokje omheen staat en lees de woorden hardop.

nieuw kieuw nieuws

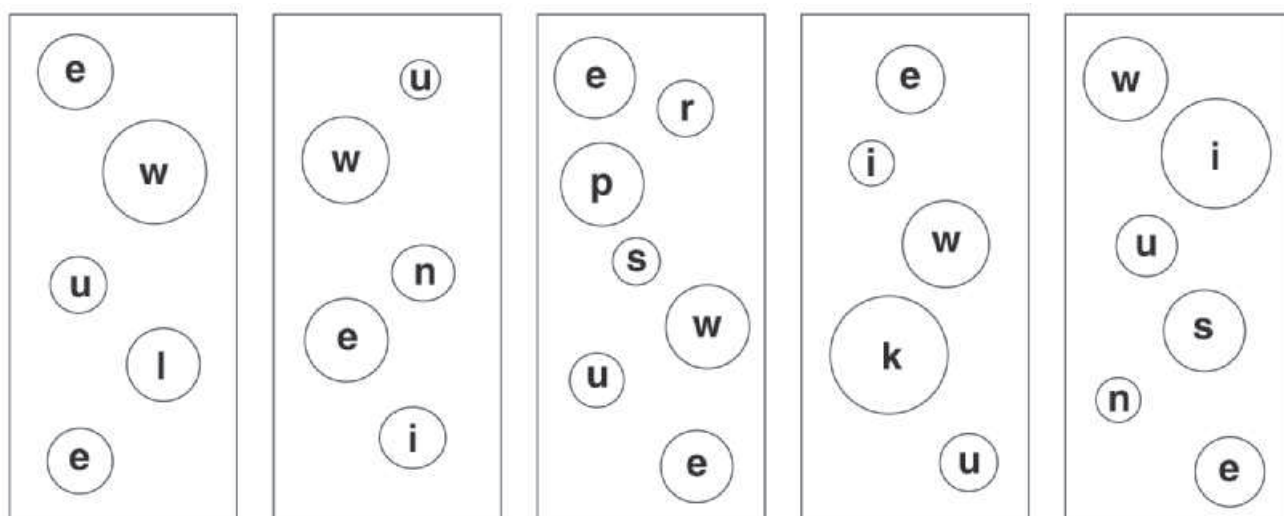
- 2 Haal de goede zakdoeken van de waslijn.
Welke woorden krijg je dan?

- 3 Vul het goede woord in.

- kieuw 1. Mijn schoenen zijn net nieuw.
schreewt 2. Heb je het nieuws al gehoord?
sneeuwt 3. Een vis heeft een kieuw.
nieuws 4. Hij schreeuwt zo hard als hij kan.
nieuw 5. Het sneeuwt al de hele dag.

- 4 Welke woorden staan hier?

leeuw nieuw spreeuw kieuw nieuws

1 Zet de woorden op het goede kaartje.

ruw – sluw – schreeuw – spreek – eeuw – sneeuw – nieuw – kieuw – nieuws

2 Vul een woord met uw, eeuw of ieuw in.

Mijn broek is ...nieuw...

Zo wit als ...sneeuw...

Een egel is ...schuw...

Een vos is ...sluw...

Een vis heeft een ...kieuw...

Ik heb goed ...nieuws...

3 Maak met de letters uit de ballonnen woorden met uw, eeuw of ieuw.

...nieuw... duw...

...leeuw... kieuw...

...meeuw... ruw...

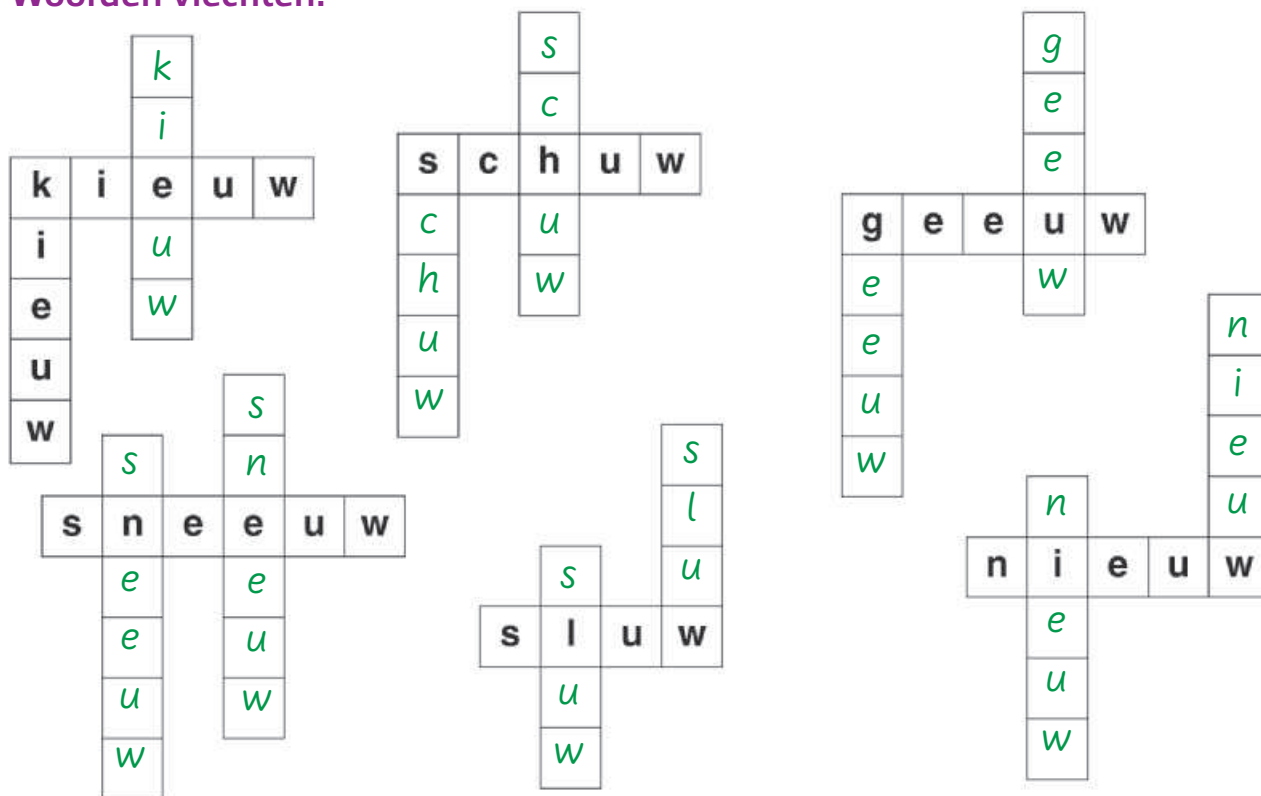
Welke ballonnen houd je over?

...b... j...

...v... f...

1 Woorden vlechten.

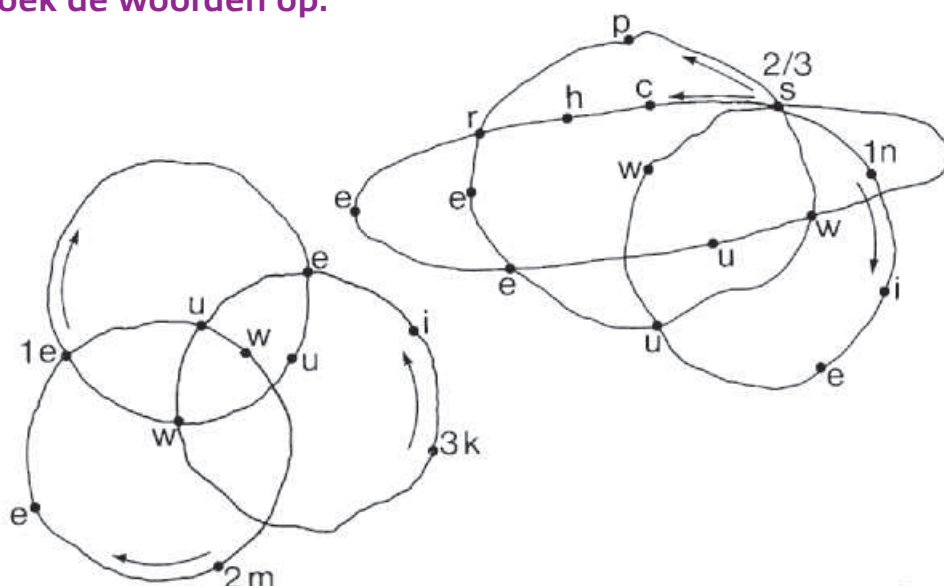
2 Quiz.

1. Wat kun je lezen in de krant, horen op de radio en zien op de tv? nieuws
2. We leven in de eenentwintigste eeuw.
3. Het is een roofdier en het brult: een leeuw.
4. Een vos is sluw en een egel is schuw.
5. Noem een paar lichaamsdelen van een vis: kieuw, oog, vin.

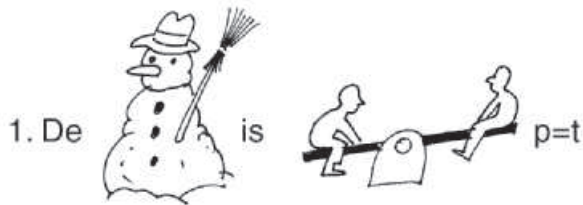
3 Begin bij de pijl en zoek de woorden op.

1. eeuw
2. meeuw
3. kieuw

1. nieuws
2. spreeuw
3. schreeuw

1 Welke zinnen staan hier?

De sneeuw(pop) is wit.

Mijn jas is nieuw.

Een vos is een sluw dier.

In de boom zit een spreeuw.

2 De voorste letters van twee woorden zijn steeds verwisseld. Maak jij het weer goed?

1. Jan sneelt in de speeuw.

Jan speelt in de sneeuw.

2. De juf pakt een schrieuw nift.

De juf pakt een nieuw schrift.

3. Een slos is vuw.

Een vos is sluw.

4. Hij locht als een veeuw.

Hij vocht als een leeuw.

5. Hij peeuw van schrijn.

Hij schreeuwt van pijn.

3 Vul in: uw, eeuw of ieuw.

l	 eeuw
m	

r	 uw
d	

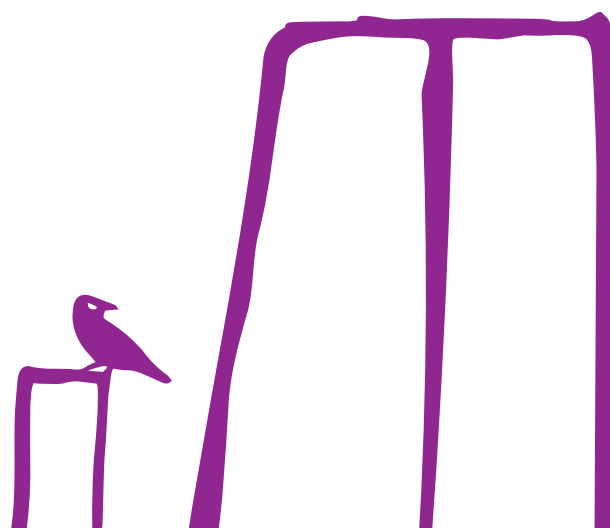
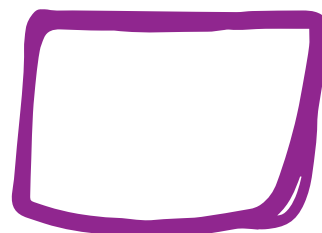
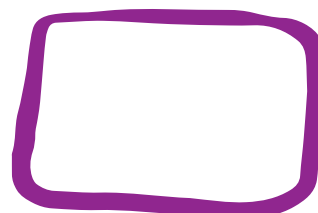
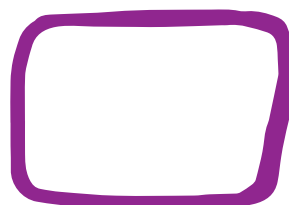
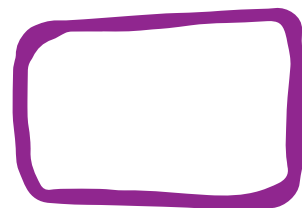
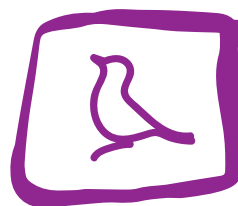
sch	 uw
sl	

schr	 eeuw
spr	

n	 ieuw
k	

klankgroepen –
luistervink

klankgroepen – luistervink

1 Maak nieuwe woorden.

zon dag → zondag
 stof doek → stofdoek
 grap jas → grapjas
 melk boer → melkboer
 vouw fiets → vouwfiets

kies pijn → kiespijn
 tuin man → tuinman
 zuur kool → zuurkool
 goot steen → gootsteen
 sneeuw bal → sneeuwbal

2 Schrijf de twee woorden op, waarvan de lange woorden gemaakt zijn.

taalboek taal – boek
 grasspriet gras – spriet
 kerstfeest kerst – feest
 inktvlek inkt – vlek
 bouwgrond bouw – grond

verkwast verf – kwast
 handdoek hand – doek
 achttien acht – tien
 viltstift uilt – stift
 nieuwjaar nieuw – jaar

3 Ra, ra wat is dit?

postkaart

klokhuis

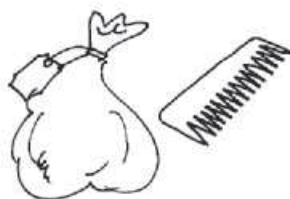
oorbel

kerkklok

sneeuwbal

zakkam

vuurpijl

Verdeel het woord in klankgroepen.

Alle klankgroepen hebben betekenis.

Pas de regels voor woorden van één klankgroep toe.

1 Maak er één woord van.

.....veertien.....

.....taartschep.....

.....broodmes.....

.....vouwfiets.....

2 Ra, ra wat is dat?

Onderstreep van het woord dat je moet invullen de eerste klankgroep.

1. Een tuin om in te spelen. – een speeltuin
2. Een bad om in te zwemmen. – een zwembad
3. Een bril om mee te lezen. – een leesbril
4. Een zak om in te slapen. – een slaapzak
5. Een bel op je fiets. – een fietsbel
6. Werk dat je voor straf krijgt. – strafwerk

3 Welk woord past bij alle drie de woorden?

Schrijf de nieuwe woorden op.

zwem { broek zwembroek
bad zwembad
vest zwemvest

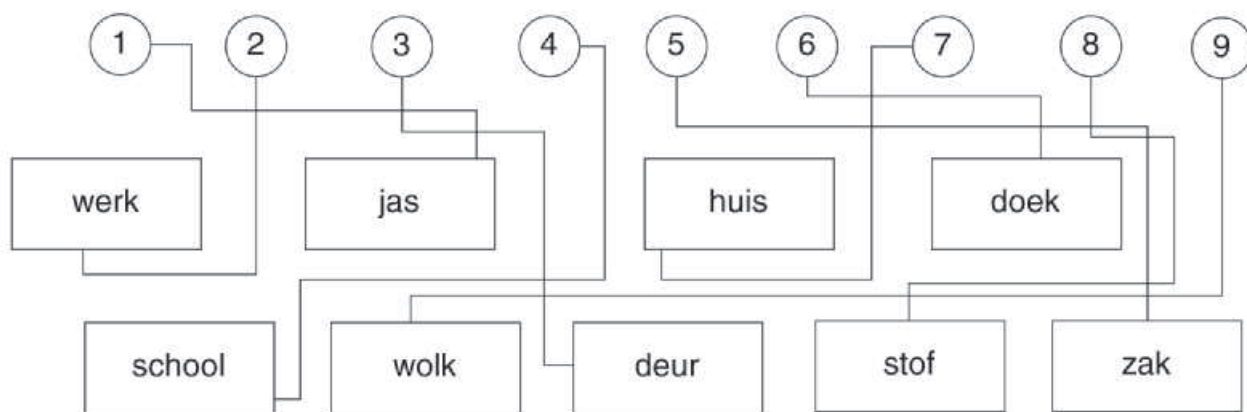
school { krant schoolkrant
plein schoolplein
tas schooltas

fiets { bel fietsbel
tocht fietstocht
pomp fietspomp

melk { fles melkfles
boer melkboer
tand melktand

1 Touwtje trekken. Welke woorden worden het?

1 + 5 → jaszak
 4 + 3 → schooldeur
 7 + 2 → huiswerk
 8 + 6 → stofdoek
 4 + 2 → schoolwerk
 5 + 6 → zakdoek
 7 + 3 → huisdeur
 8 + 9 → stofwolk

2 Welk woord kun je hiervan maken?

koezduk – z akdoek
 ijevrad – v rijdag
 sluintang – t uinslang
 ervkfwats – v erfkwest
 mootbams – b oomstam
 baalkoet – t aalboek
 nieksouk – k niekous
 geelspoed – s peelgoed

3 Zet er een woord voor of achter zodat je een nieuw woord krijgt.

Meerdere antwoorden mogelijk.

voet bal
 steel pan
 basis school
 spier pijn
 huis werk
 veer tien
 zak doek
 fiets bel

4 Vul de goede letters in.

h uis d ier p r ij s vraa g b romfie t s
 n ach t die n s t me l kf l e s
 fri s d r an k s choo l k r an t ke r s tfee s t

1 Maak de woorden af.

Zet ze daarna op de goede plaats in het verhaal.

buurvrouw – bloedworst – ijstaart – koelkast – spaarpot – stokbrood
bromfiets – melkboer – bloemkool – keihard – valhelm – voordeur –
frisdrank.

Boodschappen doen.

Mark gaat met vader boodschappen doen. Zij gaan op de bromfiets.
Mark moet wel een valhelm op. Zij gaan eerst naar de bakker.
Daar kopen zij een bruin brood en een stokbrood. Bij de slager
kopen zij vlees en een ons bloedworst. Bij de melkboer
halen zij melk en kaas. Bij de groenteman een bloemkool.
Dan gaan zij nog even langs oma. Oma verwent hen met frisdrank
en een stukje ijstaart. Als zij weggaan, krijgt Mark nog een euro
voor in zijn spaarpot. Omdat het laat geworden is, rijdt vader
keihard. Thuis staat moeder bij de voordeur met de
buurvrouw te praten. Ze is blij dat ze er weer zijn. Terwijl vader koffie
zet, legt Mark alle spullen in de koelkast.

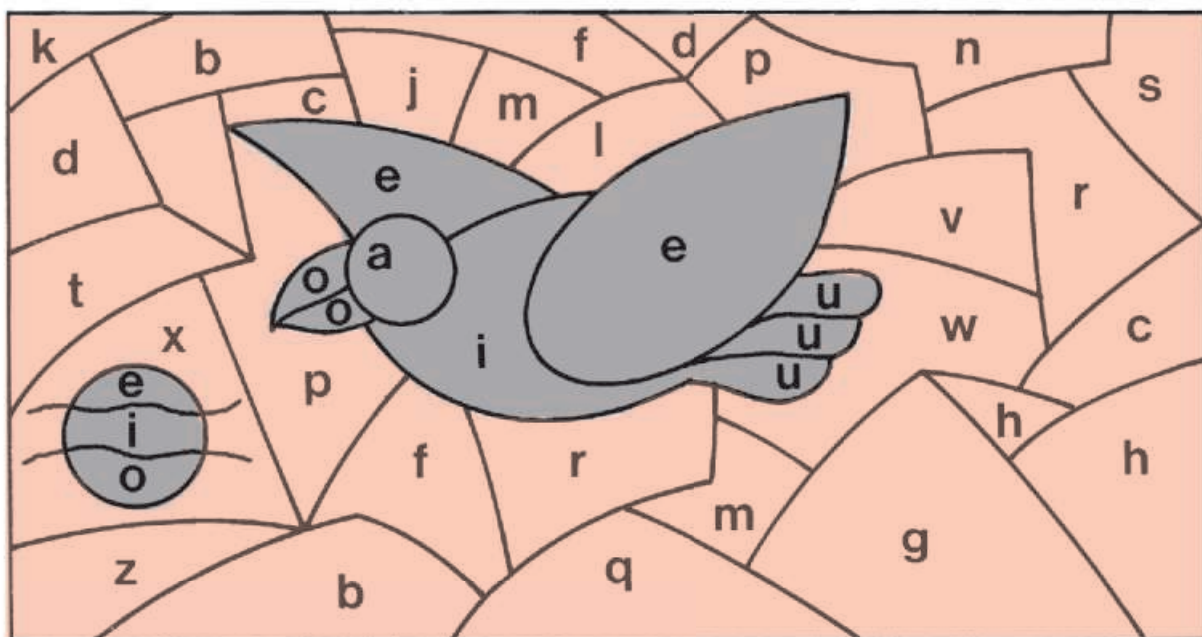

Ken je de letters van het alfabet?

a (b) (c) (d) e (f) (g) (h) i j (k) (l) (m) (n) o (p) (q) (r) (s) (t) u (v) (w) x ij (z)

Sommige letters noemen we **klinkers**, andere heten **medeklinkers**, behalve de ij, dat is een apart geval. De klinkers zijn a, e, i, o, u.

- 1 Zet een rondje om alle medeklinkers in het alfabet.
- 2 Kleur de vakjes met de medeklinkers rood en die met de klinkers grijs.

- 3 Vul een letter in zodat je een goed woord krijgt.

een klinker:

pr...i...ns

kw...a...rt

d...o...rst

st...e...rk

fl...e...s

br...u...g

een medeklinker:

z...w...art

fi...t...s

wo...r...st

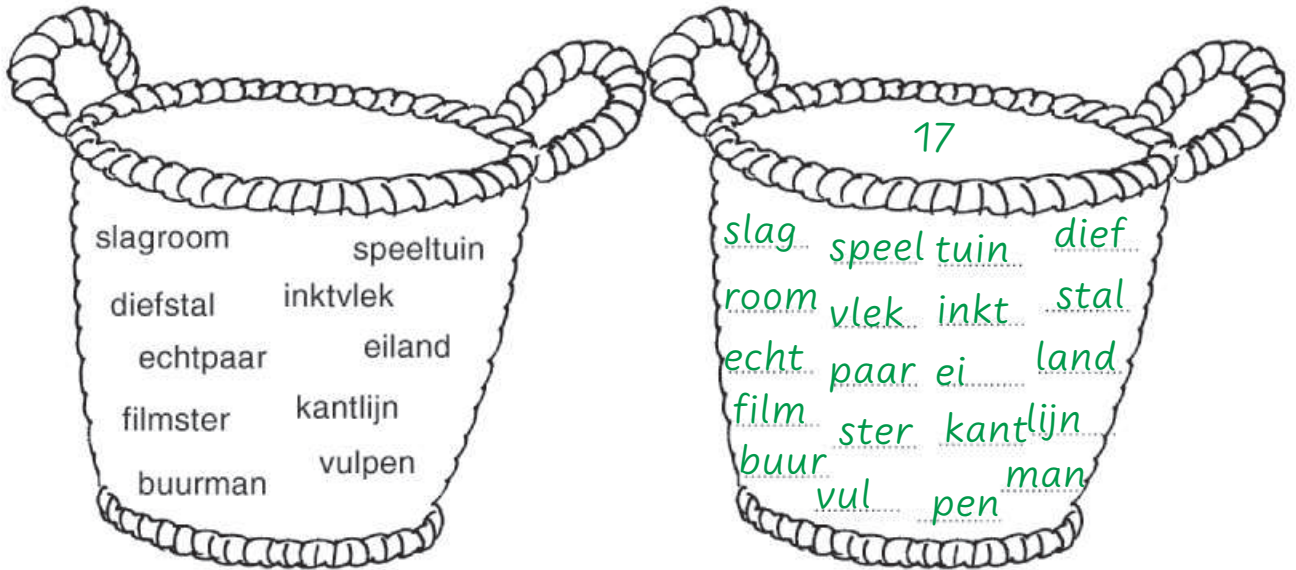
v...l...ag

s...t...roop

pla...n...t

- 1 Verdeel de woorden in klankgroepen en schrijf ze in de lege mand. Hoeveel woorden in de tweede mand beginnen met een medeklinker?

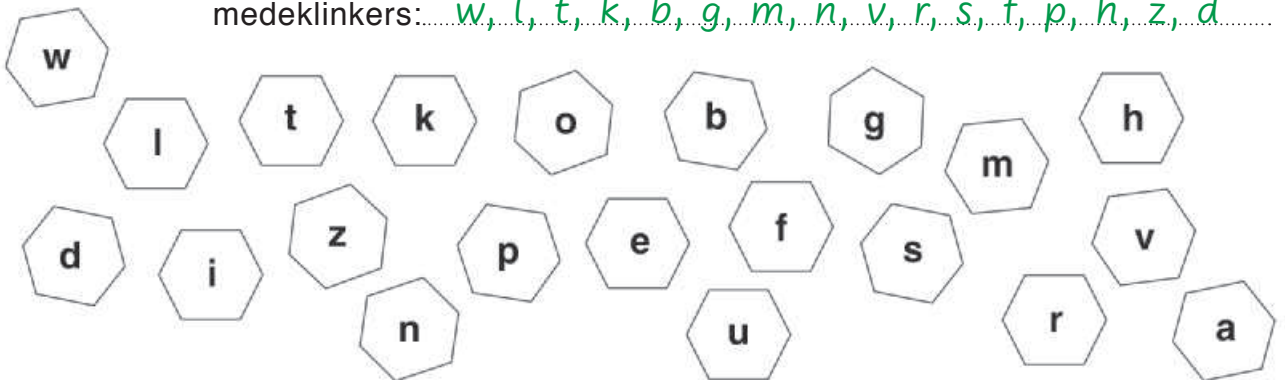

- 2 Maak nieuwe woorden. Zoek er een woord bij waardoor er minstens twee medeklinkers achter elkaar voorkomen. Meerdere antwoorden mogelijk.

koel- <u>kast</u>	<u>zak</u> -doek	fiets- <u>bel</u>
huis- <u>man</u>	<u>schoenen</u> -doos	stok- <u>doof</u>
boom- <u>stam</u>	<u>echt</u> -paar	zuur- <u>kool</u>
school- <u>werk</u>	<u>melk</u> -boer	melk- <u>fles</u>

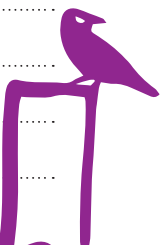

- 3 Zoek uit! klinkers: o, a, e, u, i
medeklinkers: w, l, t, k, b, g, m, n, v, r, s, f, p, h, z, d

- 4 Maak met de letters uit oefening 3 woorden met twee medeklinkers na elkaar. Meerdere antwoorden mogelijk.

<u>stal</u>	<u>vorm</u>	<u>vulpen</u>
<u>kist</u>	<u>merk</u>	<u>melkboer</u>
<u>dorp</u>	<u>bank</u>	<u>boksring</u>
<u>hart</u>	<u>vals</u>	<u>huisman</u>

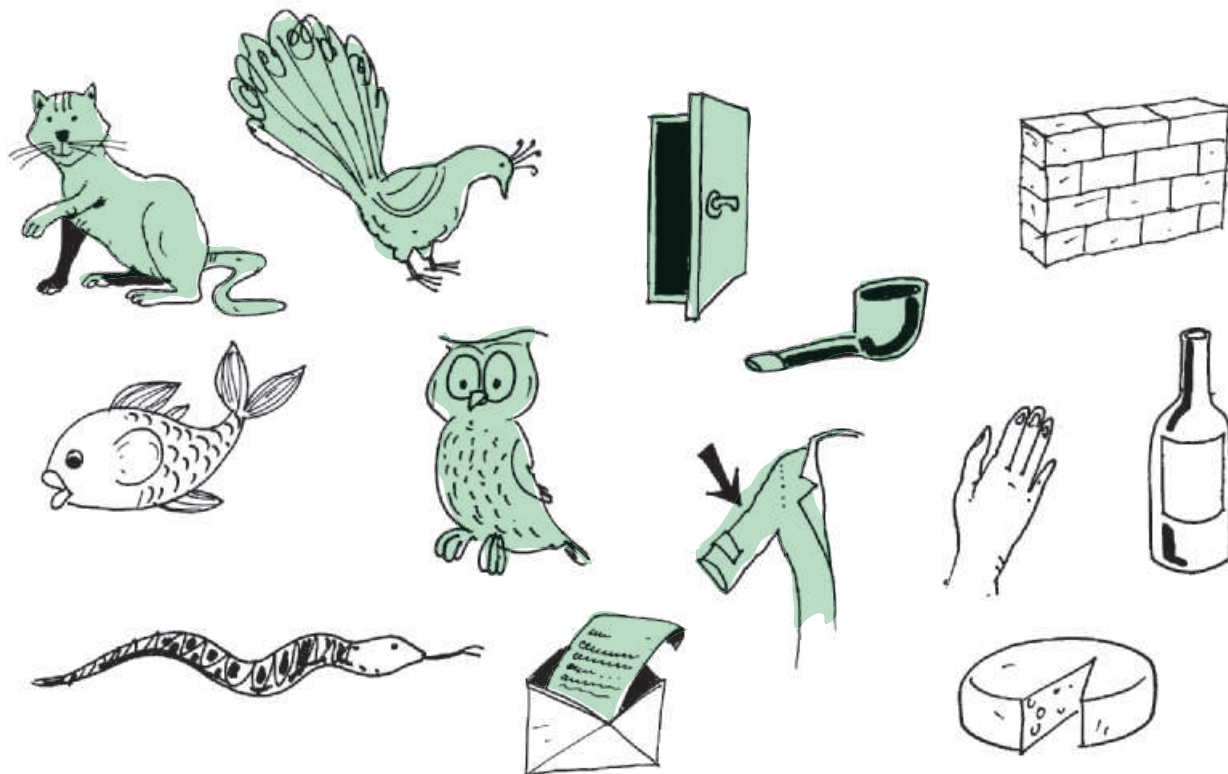

Je hebt ook **tweetekenklanken**.

Kijk maar, ze bestaan uit twee tekens maar je spreekt ze uit als één klank.
Het zijn de **oe, ui, eu, ie, ij, ei, ou, au**.

- 1** Kleur de plaatjes waarop een woord met een tweetekenklank staat afgebeeld.

- 2** Maak goede woorden. Zoek uit elke rij een woord.
Zet daarna in de woorden een rondje om de tweetekenklanken.

str af	post	str afwerk	vlie g	pot	vl(i e)gveld
lees	sprong	leesbo e k	zak	zaal	zakdo e k
kerst	w erk	kerstfe e st	plaag	touw	plaa g geest
loop	feest	loo p plank	prijs	doek	pri j svraag
last	beer	lastpo s t	stamp	v eld	stam p pot
nacht	plank	nach t diens t	acht	vraag	ach t tien
voor	boek	voors p rong	slaap	geest	slaap z aal
was	dienst	wasbe e r	spring	tien	spring t ouw

1 Onderstreep in de volgende zinnen de tweetekenklanken:

1. Muisstil loop ik naar de voordeur.
2. Ik eet wel rauwkost, maar geen preisoep.
3. Is een neushoorn een huisdier?
4. Van hoofdpijn krijg ik vaak een pestbui.
5. Hij schrijft met kleurkrijt op het schoolbord.
6. Wat een zeurkous is die buurvrouw!
7. Een driehoek is niet vierkant.
8. De melkboer bijt op een grasspriet.

2 Schrijf de lange woorden met tweetekenklanken uit oefening 1 in het vak. Verdeel de woorden meteen in klankgroepen.

<u>mu</u> is/ <u>stil</u>	<u>voor</u> / <u>deur</u>
<u>rau</u> w/ <u>kost</u>	<u>prei</u> / <u>soep</u>
<u>neus</u> / <u>hoorn</u>	<u>huis</u> / <u>dier</u>
<u>hoofd</u> / <u>pijn</u>	<u>pest</u> / <u>bui</u>
<u>kleur</u> / <u>krijt</u>	<u>buur</u> / <u>vrouw</u>
<u>zeur</u> / <u>kous</u>	<u>vier</u> / <u>kant</u>
<u>drie</u> / <u>hoek</u>	<u>gras</u> / <u>spriet</u>
<u>melk</u> / <u>boer</u>	

3 Bedenk nu zelf woorden met de volgende tweetekenklanken.

ui 	ei 	eu
Meerdere antwoorden mogelijk.		
<u>hu</u> ilen	<u>ei</u> eren	<u>eu</u> ro
<u>bui</u> ten	<u>ei</u> gen	<u>he</u> up
<u>ru</u> iten	<u>dwei</u> len	<u>keu</u> ken

Verdeel het woord in klankgroepen.

Alle klankgroepen hebben betekenis.

Niet alle klankgroepen hebben betekenis.

Pas de regels voor woorden van één klankgroep toe.

1 Kleur de woorden waarvan beide klankgroepen betekenis hebben.

kantoor	breinaald	ontbijt	kiespijn	augurk	rijtuig
---------	-----------	---------	----------	--------	---------

moeras	moestuin	blokfluit	weiland	glijbaan	schoorsteen
--------	----------	-----------	---------	----------	-------------

hijskraan	boeman	elftal	driehoek	iemand	zakkam
-----------	--------	--------	----------	--------	--------

2 Van twee woorden kun je soms een nieuw woord maken, zoals: lucht-reis. Maar soms kun je ook een nieuw woord maken van twee stukjes die geen betekenis hebben, zoals: gor-dijn. Zoek uit elke zak een klankgroep.

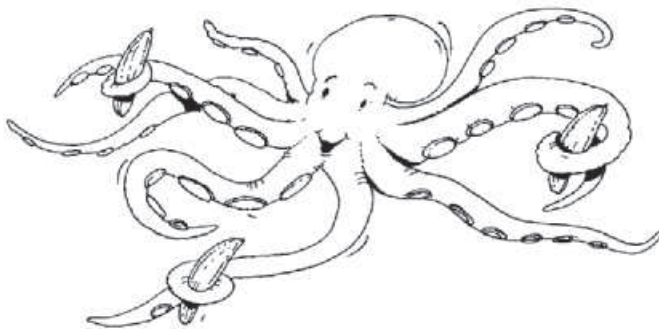
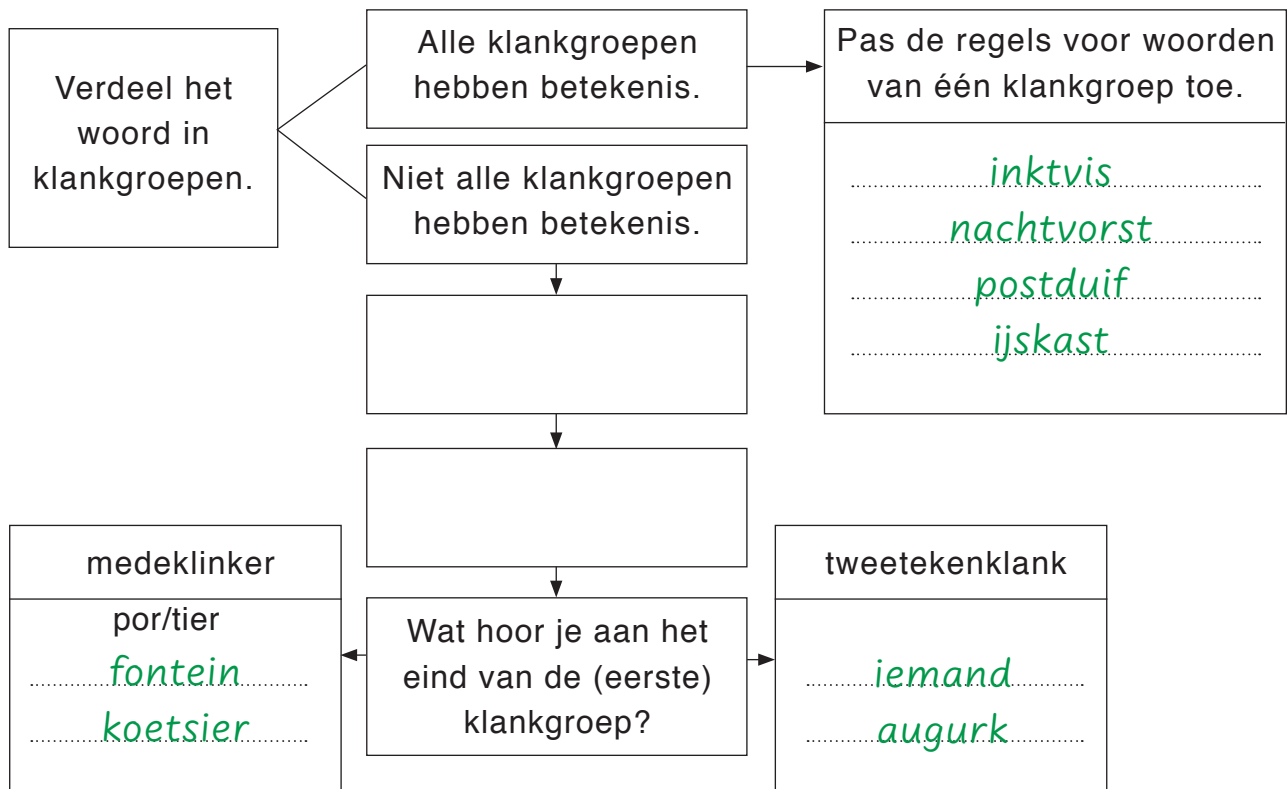

gor	dijn	fornuis
prin	framboos	dinsdag
fram	prinses	fontein
sol	soldaat	marmot
ont	ontbijt	
for	partij	
dins		
par		
fon		
mar		

- 1 **Volg met de woorden het schema. Schrijf ze op de goede plaats.**
~~portier~~ – inktvis – koetsier – nachtvorst – iemand – fontein – augurk –
 postduif – ijskast

- 2 **Kijk goed naar wat aan het eind van de eerste klankgroep staat. Zet de woorden in de juiste rij.**

	medeklinker	tweetekenklank
kantoor	kantoor.....	moeras.....
ontbijt	ontbijt.....	toezicht.....
prinses	prinses.....	augurk.....
moeras	fontein.....	boerin.....
toezicht	dolfijn.....	iemand.....

luistervink

Als je aan het eind van een klankgroep een medeklinker of een tweetekensklank hoort, geldt de regel van de luistervink.

Luister goed,
dan weet je precies hoe je het schrijven moet.

- 1 Vul een klankgroep in waarmee je een goed woord kunt maken.
Schrijf daarna het hele woord eronder.

dins dag dinsdag	prin ses prinses	au gurk augurk	ant woord antwoord
neus hoorn neushoorn	bloem pot bloempot	rij tuig rijtuig	gor dijn gordijn
moe ras moeras	ie mand iemand	schuil plaats schuilplaats	kal koen kalkoen

- 2 Vul een woord met twee klankgroepen in.
Zet steeds een streepje tussen de klankgroepen.

- Deze doos is van kar / ton
- Moeder kookt op het for / nuis
- Uit de schoor / steen komt rook.
- Ik glij van de glij / baan
- Boven je oog zit je wenk / brauw
- Tien + drie is der / tien
- Na dinsdag komt woens / dag
- Voor het raam hangt een mooi gor / dijn
- De vrouw van een boer heet boe / rin
- Wij zijn met z'n elfen. We vormen een elf / tal

1

Vul in.

Kleur daarna de eerste klankgroep rood.

k • kk	
ker...	kklok
kal...	koen
mel...	kkan
wer...	kweek

p • pp	
kies...	pijn
loo...	pplank
slaa...	pplaats
sto...	plicht

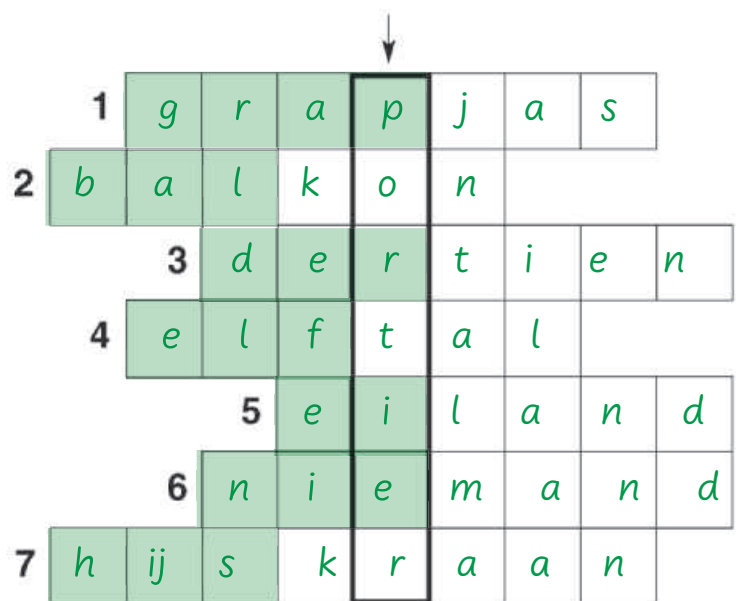
t • tt	
ee...	tzaal
rij...	tuing
kan...	toor
boo...	ttocht

s • ss	
gra...	sspriet
pa...	spoort
mui...	ssstil
fiet...	sbel

2

Vul de woorden in. Welk woord staat onder de pijl?

1. grap
2. kon
3. der 10
4. 11 tal
5. land
6. nie
7. hijs

Het woord is: portier

3

Kleur in de puzzel bij oefening 2 de eerste klankgroep van de ingevulde woorden.

4

Maak van twee woorden een nieuw woord.

Zet er een lijn tussen en schrijf het nieuwe woord op.

dak	koen	1. <u>dakpan</u>
dol	pan	2. <u>dolfijn</u>
muis	feest	3. <u>muisstil</u>
kal	fijn	4. <u>kalkoen</u>
au	stil	5. <u>augurk</u>
kerst	pas	6. <u>kerstfeest</u>
kom	gurk	7. <u>kompas</u>

1 Hier klopt iets niet.

Verdeel de namen opnieuw in klankgroepen en schrijf ze goed op.

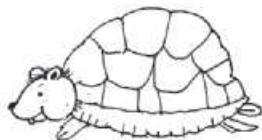
1. schildmot

2. ringspin

3. brompaard

4. marpad

5. goudhoorn

6. wasslang

7. luivis

8. eekvlieg

9. kruismuis

10. vleerbeer

1. schildpad

4. marmot

7. luipaard

9. kruisspin

2. ringslang

5. goudvis

8. eekhoorn

10. vleermuis

3. bromvlieg

6. wasbeer

2 Schrijf de woorden die bij de tekening horen achter de cijfers.

1. vliegtuig

4. gordijn

7. goudvis

10. tuinslang

2. boomstam

5. deurklink

8. fontein

11. eekhoorn

3. dakraam

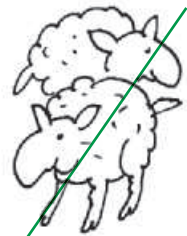
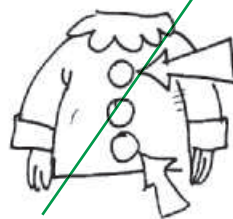
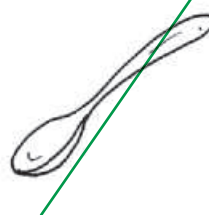
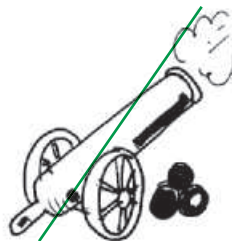
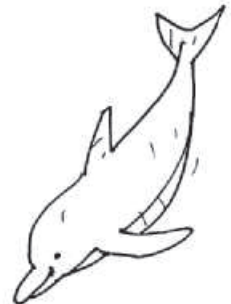
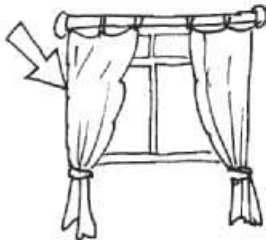
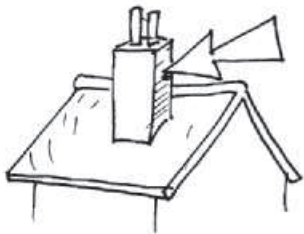
6. voordeur

9. tuinman

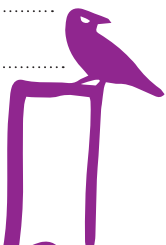
12. schoorsteen

- 1 Streep de plaatjes door waarbij de regel van de luistervink niet geldt.
Maak daarna met de luistervink-woorden een zin.

1. Meerdere antwoorden mogelijk.
2.
3.
4.
5.
6.
7.

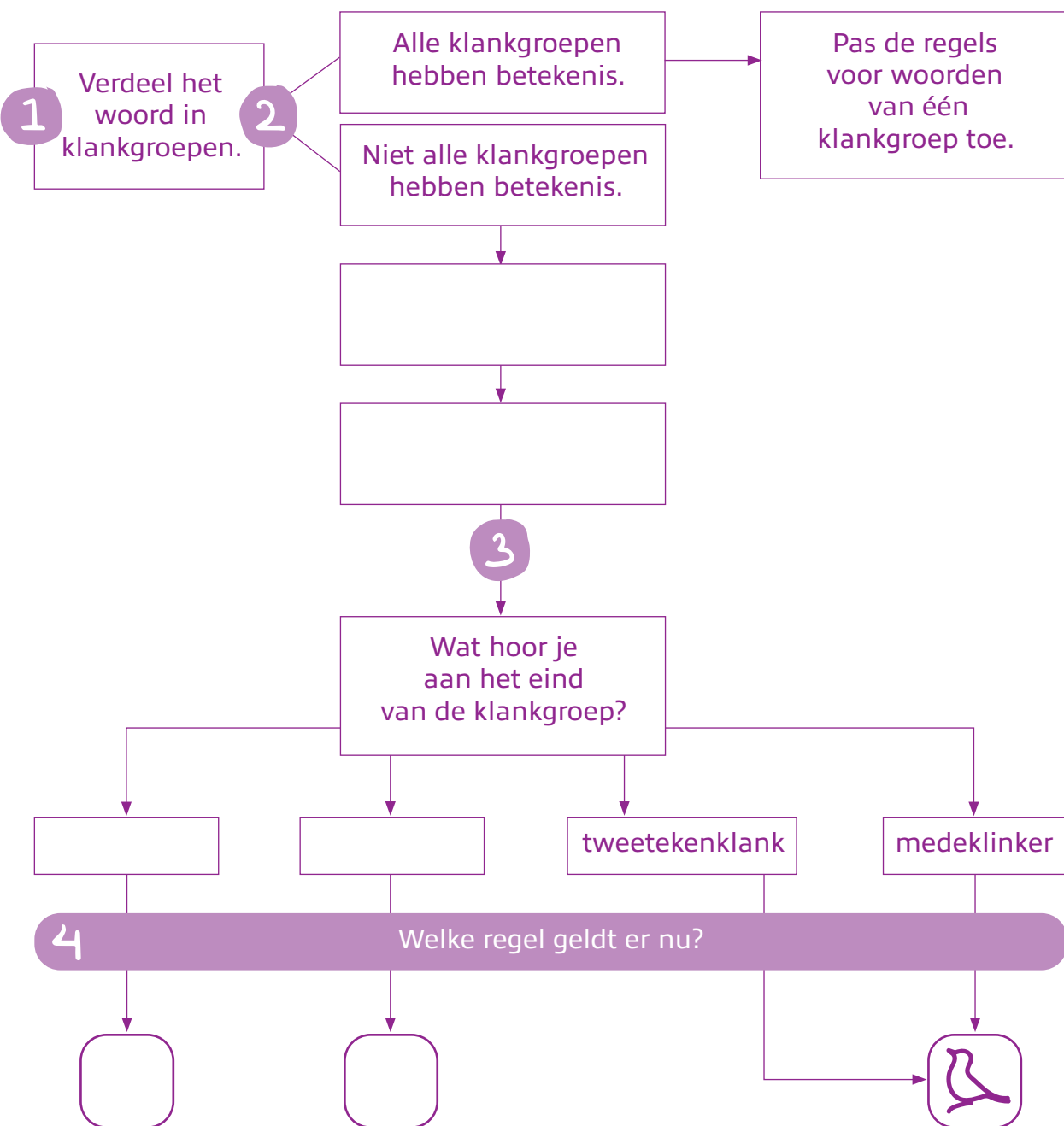

Handwriting practice lines consisting of 30 horizontal dotted lines.

Schema

van de luistervink

luistervink
Luister goed,
dan weet je precies
hoe je het
schrijven moet!

Denk ook
aan eerder
geleerde
regels.

Spelling in de lift werd ontwikkeld met medewerking van het Centrum Educatieve Dienstverlening/ Pedologisch Instituut te Rotterdam.

Over ThiemeMeulenhoff

ThiemeMeulenhoff ontwikkelt zich van educatieve uitgeverij tot een learning design company. We brengen content, leerontwerp en technologie samen. Met onze groeiende expertise, ervaring en leeroplossingen zijn we een partner voor scholen bij het vernieuwen en verbeteren van onderwijs. Zo kunnen we samen beter recht doen aan de verschillen tussen lerenden en scholen en ervoor zorgen dat leren steeds persoonlijker, effectiever en efficiënter wordt.

Samen leren vernieuwen.

www.thiememeulenhoff.nl

ISBN 978 90 06 95480 7

Versie 1.1

© ThiemeMeulenhoff, Amersfoort

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeleelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 j° het Besluit van 23 augustus 1985, Stbl. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie (PRO), Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp (www.stichting-pro.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet) dient men zich tot de uitgever te wenden. Voor meer informatie over het gebruik van muziek, film en het maken van kopieën in het onderwijs zie www.auteursrechtenonderwijs.nl.

Redactie:

Projectteam ThiemeMeulenhoff

Vormgeving en opmaak:

Podivium, Haarlem

Illustraties:

Zwart/wit: Richard Flohr

Overig: Marijn v/d Wateren, Podivium

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Deze uitgave is volledig CO₂-neutraal geproduceerd.

Het voor deze uitgave gebruikte papier is voorzien van het FSC®-keurmerk.

Dit betekent dat de bosbouw op een verantwoorde wijze heeft plaatsgevonden.

Niveau 5

ch (t)

au – ou

uw – eeuw – ieuw

klankgroepen – luistervink

9 789006 954807